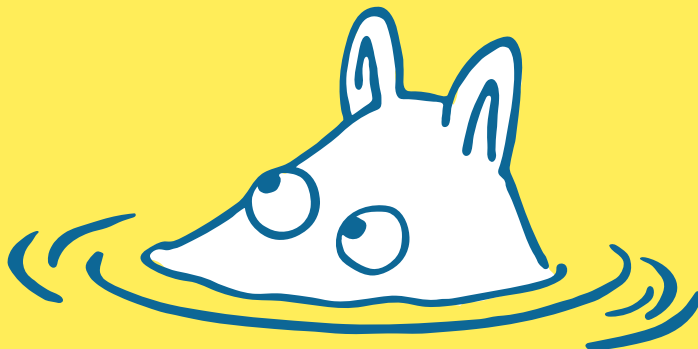

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ
LOKIKIRJA 2019

**JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ
– ITÄMEREN SUOJELUA JA KULTTUURITEKOJA**

Vuonna 1992 perustetun John Nurmisen Säätiön tavoite on pelastaa Itämeri ja sen perintö tuleville sukupolville. Säätiö on kulttuuriteoistaan palkittu tiedon välittäjä ja merellisen sisällön tuottaja.

Säätiön Puhdas Itämeri -hankkeissa parannetaan Itämeren tilaa konkreettisilla, mereen kohdistuvaa kuormitusta ja ympäristöriskejä vähentävillä toimilla. Työtä ohjaavat mitattavat tulokset ja vaikuttavuus.

www.johnnurmisenstaat.io

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ

Toimitus: John Nurmisen Säätiö
Graafinen suunnittelu ja taitto: Tommi Jokivaara
Paino: Pekin Offset Oy, Helsinki 2020
Kuvat: John Nurmisen Säätiö
Kansi: © Moomin Characters™

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN VUOSIKERTOMUS 2019 JA TOIMINNAN KUVAUS

Sisällysluettelo

Tiesitkö tämän meistä? Säätiön avainluvut ja tuoreet saavutukset	2
Saatteeksi – toimitusjohtaja Annamari Arrakoski-Engardt	6
Vuoden 2019 tapahtumia ja saavutuksia	7
Julkaisuja meren ystäville vuonna 2019	13
Itämeren tarina – uutustuotes vuonna 2020	16
#MEIDÄNMERI-kampanja	18
Itämeripäivä	20
Muistojen meri -hanke	23
Digimuseo.fi	24
Ilmastomuutos ja Itämeri – Marjukka Porvari	27
Käynnissä olevat Puhdas Itämeri -hankkeet	31
Lähikalahanke	32
Baltic Fish -hanke	33
Haukitedas	34
SEABASED-hanke	35
Vantaanjoen kipsihanke	36
Satakunnan lantakierrätyspilotti	38
Gypsum Initiative	39
Aktiivista hankkeiden seurantaa	39
BEST-hanke	41
Lviv biokaasuhanke	41
Lannoiteläivaus	42
Sustainable Biogas	43
Muoviroskien poimintaa	43
Yhteistyökumppanit vuonna 2019–2020	44
Varainhankinta toiminnan mahdollistajana	46
Yritysyhteistyö vuonna 2019	47
Säätiön toiminnan rahoitus vuonna 2019	50
John Nurmisen Säätiön organisaatio	55
Tilinpäätös 2019	57
Yhteystiedot	72

PELASTAMME ITÄMEREN JA SEN PERINNÖN TULEVILLE SUKUPOLVILLE

TAVOITTEENAMME on pelastaa Itämeri ja sen perintö tuleville sukupolville. Toteutamme tuloksellisia ja konkreettisia Itämeren suojelutoimia sekä varmistamme, että meren tarinat välittyvät eteenpäin jälkipolville. Meitä säätiöläisiä yhdistää rakkaus mereen, sekä vahva usko siihen, että mikään ei ole mahdotonta. Työtämme ohjaavat mitattavat tulokset ja vaikuttavuus. Olemme riippumaton: työtämme ohjaa vain ja ainoastaan Itämeren etu.

VAALIMME ITÄMEREN PERINTÖÄ JA SUOJELEMME SEN TULEVAISUUTTA

Olemme käynnistäneet lähes 40 Puhdas Itämeri -hanketta, joista 25 on saatu valmiiksi. Hankkeissa vähennetään meren ravinnekuormitusta ja ympäristöriskejä. Pelkästään Pietarin jätevesien puhdistuksella ja Laukaanjoen lannoitetehtaan päästöjä vähentämällä Suomenlahden vuotuista rehevöittävää fosforikuormaa on yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa onnistuttu pienentämään jopa 75 prosenttia.

Säätiömme on myös palkittu tiedon välittäjä ja merellisen kulttuurisisällön tuottaja. Olemme

julkaisseet yli 40 meren tarinoista kertovaa kirjaa, järjestäneet lukuisia näyttelyitä ja tapahtumia sekä luoneet yhdessä merimuseoiden kanssa meritarinoiden aarreaitan, Loki-verkkopalvelun. Julkaisemme myös *Minun Itämereni* -podcast -sarjaa. Vuonna 2019 lanseerasimme Itämeripäivän meren vuotuiseksi juhlapäiväksi. Vuonna 2020 käynnistimme *Muistojen meri* -hankkeen tallentaaksemme suomalaisten Itämeri-muistot näyttelyksi ja julkaisimme yhdessä Museoliiton kanssa Digimuseo.fi -palvelun kaikille suomalaisille ja koko Suomen museokentälle.

Haluamme kertoa meren tarinaa: meren, joka toimii meille suomalaisille siltana maailmaan. Meren tarinan ja sen historian tunnetuksi tekeminen on tärkeää, sillä samalla opimme ymmärtämään, miksi ainutlaatuista Itämertamme pitää myös suojella. Toimintamme monimuotoisuus tekee meistä ainutlaatuisen: työskentelemme Itämeren hyväksi yli sukupolvien.

TULOKSELLISTA TOIMINTAA

- 25/39 Puhdas Itämeri -hanketta valmiina
- Vähennys fosforikuormaan Pietarissa 1000 t. / vuodessa
- 75 % vähennys Suomenlahden fosforikuormassa yhteistyön voimin
- Navigointipalvelu öljykatastrofien ennaltaehkäisyyn
- Innovaatiopalkinto Nutribute joukkorahoitusalueelle
- ELO-säätiön ruokakulttuuripalkinto Lähikalahankkeelle
- 650 000 kg hoitokalastettua Itämeren särkeä
- 3 500 ha kipsikäsiteltyjä peltoja
- 43 julkaistua kirjaa
- 4 Tieto-Finlandia -ehdokkuutta
- Uusi Digimuseo.fi -palvelu
- Voitto Avoin raportti -vuosikertomuskilpailussa
- Itämeripäivän lanseeraus

VUODEN 2019 AVAINLUVUT

Varsinainen toiminta

- Puhdas Itämeri –hankkeiden tuotot 2 396 385 €
- Puhdas Itämeri –hankkeiden kulut 1 910 500 €
- Merikulttuuritoiminnan tuotot 293 931 €
- Merikulttuuritoiminnan kulut 395 332 €
- Merikulttuuritoiminnan kulujäämä -101 401 €

Tase

- Oma pääoma 12 175 246 €, josta Itämeren suojeluun käytettävissä olevat varat (sidottu Puhdas meri -rahasto) 3 559 082 €
- Taseen loppusumma 12 468 444 €

17 työntekijää

Varainhankinta 2 529 553 €

Ks. toiminnan rahoitus ja tilinpäätös s. 50

Säätiön säännöt löytyvät verkosta
www.johnnurmisen-saatio.fi

TOIMINTAPERIAATTEEMME:

Mitattavasti tuloksellinen
Kohdennetut toimet
Rajat ylittävä yhteistyö
Riippumattomuus

TUOREITA SAAVUTUKSIA ITÄMEREN SUOJELUSSA

MERKITTÄVIMMÄT SAAVUTUKSET PUHDAS ITÄMERI -HANKKEISSA VUOSINA 2018–2020

- Merialueen särkikalojen hoitokalastuksen kaupallistaminen kuluttajatuotteiksi yhdessä Keskon kanssa ja hoitokalastuksen laajentaminen manner-Suomen rajojen ulkopuolelle
- Yli 5 000 ha kipsikäsittely Suomessa säätiön hankkeissa ja kipsikäsittelyn tuominen merkittäväksi keinoksi vesiensuojeluun Suomessa. Tämän tuloksena on nyt käynnistymässä valtion rahoittama 50 000 ha kipsikäsittelyhanke Varsinais-Suomessa ja menetelmän vieminen koko Itämeren alueelle Gypsum Initiative -hankkeessa.
- Uusien innovatiivisten suojelukeinojen kartoitus ja arviointi SEABASED-hankkeessa

VUOSINA 2018–2020 ON VALMISTELTU JA ALOITETTU SEURAAVAT UUDET HANKKEET:

- **SEABASED-hanke**, jossa selvitetään uusia keinoja Itämeren sisäisen kuormituksen vähentämiseen
- **Vantaanjoen kipsihanke**, jossa käsitellään kipsillä 3500 ha peltopinta-alaa Vantaanjoen alueella
- **Gypsum Initiative -hanke**, jossa kipsikäsittely viedään koko Itämeren alueelle
- **Lannoitelaivaushanke**, jonka avulla puututaan uuteen mahdollisesti merkittävään päästö-lähteeseen, lannoitteiden merikuljetusten ravinnepestöihin
- **Satakunnan lantakierrätyspilotti**, jossa tasapainotetaan lantafosforin ylijäämää Suomessa
- **Sustainable Biogas -hanke**, joka tähtää biokaasutuotannon ravinnepestöjen vähentämiseen Suomessa, Latviassa ja koko Itämeren alueella
- Ruotsissa ja Ahvenanmaalla toteutettava **Baltic Fish -hanke**, jonka tavoitteena on särkikalojen hoitokalastuksen kaupallistaminen Ruotsissa ja Ahvenanmaalla
- Yhteinen **#muovitonmeri-meriroska-kampanja** ja koulujen **Itämeri-ympäristökasvatustoiminta** Luonto-Liiton kanssa

VUOSINA 2018–2020 ON SAATU VALMIIKSI SEURAAVAT HANKKEET:

- **Kingiseppin kaupungin jätevedenpuhdistamon fosforinpoiston** tehostaminen Venäjällä
- **Lähikalahanke**, jossa kaupallistettiin merialueen hoitokalastus ja poistettiin samalla merestä noin 5 tonnia fosforia
- **NutriTrade-hanke**, jossa luotiin Euroopan ensimmäinen vesiensuojelun joukkorahoitusalue sekä käynnistettiin peltojen kipsikäsittely 1550 ha alueella Liedossa ja Paimiossa
- **Biokaasuntuotannon ravinnepestöjen riskinarvio** Itämeren alueella

LISÄKSI:

- Käynnistetty **jatkoysteistyö lannoitetuottaja EuroChemin kanssa** Laukaanjokeen tulevien lannoitetehtaan päästöjen minimoimiseksi
- Jatkettu **lannoitetuotannon jätteenkäsittelyyn liittyvien ongelmien**, erityisesti fosforikipsikasojen, aktiivista esillä pitämistä Itämeren suojelukomissiossa HELCOMissa

Juha Nurminen, Merenkulkuneuvos, hallituksen pj, John Nurmisen Säätiö

MERENPELASTAJAN TARINA ALKAA RAUMALTA

Säätiön perustaja ja hallituksen puheenjohtaja **Juha Nurminen** kiinnostui merestä jo lapsena. Purjehdus, sukeltaminen, myöhemmin merenkulun ja kartografian historia olivat luontevia harrastuksia Nurmisen alun perin Raumalta kotoisin olevan laivanvarustajasuvun jälkeläiselle. Jotta merellinen kulttuuriperintö säilyisi tulevillekin sukupolville, Juha päätyi perustamaan John Nurmisen Säätiön vuonna 1992.

Intohimoisena sukeltajana ja merenkulkijana Juha havahtui Itämeren rehevöitymiseen ja laajoihin sinileväkukintoihin 1990-luvun lopulla. Meren hälyttävä tila sai hänet pohtimaan, voisiko säätiö tehdä jotain Itämeren hyväksi. Syntyi idea Puhdas Itämeri -hankkeista, joiden avulla mereen kohdistuvaa kuormitusta ja ympäristöriskejä pyrittäisiin vähentämään mitattavissa olevien tulosten kautta.

Katso ja kuuntele säätiön tarina Juhan kertomana Youtube-kanavastamme tai kuuntele podcast!

VAUHTIA VASTATUULESSAKIN

ERIKI SAALO

Annamari Arrakoski-Engardt, FT
Toimitusjohtaja, John Nurmisen Säätiö

kuvaa ennätysellinen kasvu: olemme lyhyessä ajassa käynnistäneet kymmenen uutta hanketta, ja säätiön henkilökunnan määrä on kasvanut lähes kahteenkymmeneen. Samalla olemme järjestäneet lukuisia tapahtumia ja tilaisuuksia ja osallistaneet satoja ihmisiä Itämeri-tekemiseen.

Meillä kaikilla on takanamme historiallinen kevät: maaliskuussa Suomeenkin saapunut koronapandemia pysäytti kertaheitolla koko yhteiskunnan. Myös me säätiössä olemme sopeutuneet ja reagoineet muuttuneisiin olosuhteisiin. Säätiön tarkoitus kestää aikaa, siksi emme voi olla riippuvaisia kvartaalitalouden heilahduksista emmekä yhdestä tai kahdesta kriisivuodesta. Pyrimme takaamaan vakavaraisuutemme niin, että meillä on mahdollisuus myrskytulessakin nostaa katse horisonttiin ja jatkaa matkaa kohti päämääräämme. Uusien avausten ja kulttuuritekojen määrällä ja laadulla mitattuna meillä onkin takanamme vuosi ja kevät, jotka hakevat vertaistaan säätiön kohta 30-vuotisessa historiassa.

Mitattavat ja konkreettiset tulokset

Itämeren suojeluhankkeissamme fokusioimme edelleen Itämeren suurimpaan ongelmaan, rehevöitymiseen. Ilmastonmuutos kiihdyttää rehevöitymisen oireita lämmittämällä merta ja lisäämällä valumia. Tämä vaarantaa meren monimuotoisuuden. Siksi me kiihdyttämme vauhtia. Rehevöitymisen vähentämiseksi me olemme liikkuneet suurimmasta kuormittajasta pienempään, ja siirtyneet uusiin projekteihin sitä mukaa, kun isoimmat ravinnepestölähteet on saatu kuntoon. Laskemme fosforitonnetta ja -kiloja, mutta

TÄNÄ VUONNA lokimerkintäni on pitkä. Vuosi on ollut poikkeuksellinen, ja vaatinut aiempaa enemmän pohdintaa siitä, mikä on tämän säätiön paikka suomalaisessa yhteiskunnassa ja kansainvälisessä yhteistyössä.

Ylsimme vuonna 2019 omaan ennätykseemme varainhankinnassa, kun saimme lahjoituksena yhteistyökumppaneilta ja yksityislahjoittajilta noin 2,5 miljoonaa euroa. Yksityisen tuen lisäksi julkiset rahoittajat kuten ympäristöministeriö ja EU ovat edelleen merkittäviä toimintamme rahoittajia. Viimeistä vuotta

kiinnitämme huomiota myös erilaisiin toimintamahdollisuuksiin, joilla voidaan ratkaista muitakin haasteita. Arvioimme, voisiko näitä ratkaisuja tai hankkeidemme toimintatapaa skaalata laajamittaiseksi toiminnaksi.

Kölinämme toimivat periaatteet ovat ennallaan. Ennen kuin aloitamme uuden hankkeen, arvioimme sitä tietyin kriteerein. Onko toimintamme tuloksellista? Meidän täytyy pystyä kertomaan, mitä lahjoitusrahalla saa ja mitä lisäarvoa tekemisemme tuo, minkä ongelman ratkaisemme. Onko toimi kohdennettu ja konkreettinen, ja voimmeko raportoida siitä konkreettiset tulokset? Monet Itämeren ongelmat ovat niin monitahoisia, että on turha yrittää tunnistaa tempua, jolla ne voitaisiin kaikki ratkaista yhtä aikaa.

Rajat ylittävä yhteistyö on olennainen osa toimintaamme. Itämeren visaisia ongelmia tulee ratkoa yhdessä. Yksi tärkeä osa meidän tekemistämme on syvä yhteistyö tutkimuslaitosten, yliopistojen – tutkijoiden ja tieteen tekijöiden kanssa. Astuessamme uusille toimialoille olemme myös kohdanneet epäilystä ja kritiikkiä. Me kuitenkin perustamme toimintamme niin vahvasti tutkijayhteisön suosituksiin ja tuloksiin, että meidän on helppo mennä eteenpäin. Selkänojamme on tutkittu tieto eikä toimintaamme ohjaa muu kuin Itämeren etu.

Järjestimme viime vuonna kaksi Itämeri-vaalikeskustelutilaisuutta, sekä eduskuntavaalien että EU-vaalien yhteydessä ja tapasimme päättäjiä vaaliohjelmamme puitteissa. Meidän ja lukuisien muiden tahojen aktiivisen työn ansiosta peltojen kipsikäsittely otettiin mukaan valtion vesiensuojelun tehostamishjelmaan, ja ympäristöministeriö teki päätöksen laajamittaisen hankkeen käynnistymisestä Varsinais-Suomessa Saaristomeren valumien vähentämiseksi. Säätiön vetämä Vantaanjoen kipsihanke eteni tavoitteiden mukaisesti. Vuoden lopussa saimme lisäksi ulkoministeriön rahoituksen ympäristöministeriön

toimeksi antamaan kansainväliseen hankkeeseen, jossa edistetään peltojen kipsikäsittelyn käyttöönottoa koko Itämeren alueella.

Start-up hengessä kokeillen, onnistumisia skaalaten

Toimintaamme kuuluu uteliaisuus ja kyseenalaistaminen. Olemme saaneet vauhtia yhteiskunnalliseen tekemiseen aloittamalla projekteja startup-hengessä. Näistä yksi hyvä esimerkki on viisivuotinen Lähikalahanke, jossa käynnistettiin särkikalan kohdennettu hoitokalastus Itämerestä, tavoitteena luoda edellytykset pysyvälle markkinalähtöiselle toiminnalle. Lähikalahanke on oivallinen esimerkki tekemisestä, johon kiteytyy koko säätiömme missio ja intohimo käsitellä Itämerta kokonaisuutena, ei vaan nippuna irrallisia pelastushankkeita. Kun luonnon monimuotoisuus köyhtyy, koko ekosysteemi on uhanalainen. Onko rannikkokalastuksella edellytyksiä selviytyä, löytyykö enää jatkajia ikiaikaiselle elinkeinolle? Myös kulttuuria uhkaa köyhtyminen ja valtavirtaistuminen. Kärjistettynä: saariston kampelajuhlat ovat vaihtuneet markettiloheen.

Erilaiset tehokkaat ensiaputoimet, etunenässä peltojen kipsikäsittely, ja parhaillaan tutkimuksen kohteena olevat rakennekalkki ja kuitu, ovat maatalouden vesiensuojelussa tarpeen. Samaan aikaan haluamme olla mukana etsimässä ratkaisuja myös korkeaan ravinnekuormitukseen, joka esimerkiksi Lounais-Suomessa johtuu eläintuotannon lannan keskittymisestä tietyille alueille. Huhtikuussa käynnistimme Satakunnan lantakierrätyspilotti -hankkeen, jossa tasapainotetaan maatalouden lannan käyttöä. Tätä kirjoittaessani olemme käynnistämässä kansainvälistä Sustainable biogas -biokaasuhanketta.

Saariston väkikadolle vastapainona havaitaan, että siellä, juuri meren, etäisyyksien ansiosta, on säilynyt upea ja vahva ominaiskulttuuri. Yksi meidän

sukupolvemme tärkeistä tehtävistä onkin pitää huolta siitä, että Itämeren rikas kulttuuriperinne ei hyydy pariin saaristolaimuseoon tai kulttuurireservaattiin, vaan säilyy vahvana, elinvoimaisena ja relevanttina. Tämä teema tuli vahvasti esille vuonna 2019 julkaisemassamme **Ritva Kovalaisen** ja **Pekka Turusen** upeassa *Meren Maa – Havets land* -teoksessa. Lavennamme teoksen tematiikkaa ja toteutamme vielä tänä vuonna Weisellin säätiön rahoituksella mahdollisuuden tehdä virtuaalinen nojatuolimatka Ritvan ja Pekan upeasti dokumentoimaan Turunmaan Saaristoon.

Yksi vuoden 2019 kohokohdista on yhteistyömme Moomin Charactersin kanssa. Viime vuonna Porin SuomiAreenalla julkistettu ja vuoden 2020 venemessuilla virallisesti käynnistetty #MEIDÄNMERI-kampanja on suurponnistus ja samalla juuri sellainen teko, minkä Itämeri ansaitsee. Olemme kiitollisia siitä, että Moomin Charactersin **Sophia Jansson** ja **Roleff Kråkström** päättivät juhlistaa muumien 75-vuotisjuhlavuotta tällaisella kampanjalla, joka on saanut uskomattoman määrän upeita toimijoita Islantia ja Japania myöten liikkeelle yhteisen meremme puolesta. Koronaviruspandemian takia kampanjaa jatketaan vuoden 2021 heinäkuun loppuun asti, jotta pitkäaikainen suunnittelutyö ja monet inspiroivat tapahtumat ja kohtaamiset ehtisivät saada ansaitsemansa näkyvyyden.

Keväällä 2020 avasimme ja julkistimme yhteistyössä Museoliiton kanssa Digimuseo.fi-palvelun. Tarkoituksena on tuoda museoiden sisällöt kuluttajien saataville uudella ja innostavalla tavalla digitaalisessa toimintaympäristössä. Huhtikuussa päätimme kiihdyttää vasta suunnittelupöydällä olevan konseptin tuotantoa niin, että voisimme reagoida ympäröivään yhteiskuntaan heti, ja tarjota jotain konkreettista koronapandemian takia eristykseen joutuneille. Ja saimme pienen ihmeen aikaiseksi. Digimuseossa voi tutustua myös John Nurmisen Säätiön kokoelmiin, ja

tulemme lisäämään sinne Itämerellistä sisältöä. Tässä myös syy siihen, miksi säätiömme otti niin näkyvän roolin tämän palvelun rakentamisessa: olimme onnistuneesti toteuttaneet paljon kiitosta keränneen merellisen tarina-aitan ja lokistories.fi-verkkopalvelun, ja halusimme skaalata tämän onnistumisen koko kulttuuriperintökentän käyttöön.

On niin monia tahoja: yrityksiä ja yksityishenkilöitä, projektitiimejä, kansanedustajia ja päättäjiä, säätiön hallituksen jäseniä, jotka ovat olleet mukana toiminnassamme, että kaikkia en tässä voi kiittää nimeltä. Yhden tärkeän aloitteemme edistymiseen vaikutti aivan ratkaisevasti Helsingin pormestari **Jan Vapaavuori**, jolle päivälleen vuosi sitten esittelimme ideamme kansainvälisen Itämeripäivän vietosta aina elokuun viimeisenä torstaina. Pormestari piti ideaa hyvänä, totesi Itämerihaasteen hengessä myös Turun olevan luontainen kumppani, ja loppu on historiaa. Lanseerasimme uuden Itämerelle pyhitetyn temppäivän jo saman vuoden elokuussa. Me olemme Itämeripäivän aloitteentekijä ja projektivastaava, mutta päivä onnistuu vain ja ainoastaan siksi, että niin monet tahot ovat lähteneet vauhdilla mukaan. Oma konkreettinen Itämeripäivän tekemme on *Muistojen meri* -hanke, jonka puitteissa keräämme suomalaisilta heidän Itämeri-muistojaan ja koostamme niistä monimediaisen näyttelyn.

Mikään ei ole mahdotonta

Mistä on John Nurmisen Säätiö tehty? Siinä on ammattitaitoa ja kunnianhimoa, sopiva määrä intohimoa ja uteliaisuutta, luovuutta, rohkeutta, ratkaisukeskeyttä, sisua – ja kyllä, periksiantamattomuutta myös. Tallensimme tarinamme videolle perustajamme ja hallituksen puheenjohtajan **Juha Nurmisen** äänellä. Meillä on juuret ja saaga, joka tuo voimaa. Ja ehkä se tärkein ja vastaan panemattomin: optimismi ja usko

siihen, että ongelmiin on ratkaisu. Epävirallinen mottomme ”Mikään ei ole mahdotonta” kiteyttää olennaisen, siitä olen nyt yli kuusi vuotta säätiön johdossa toimittuani vakuuttunut.

Säätiön ja Itämeren ystävät ovat mielessämme, kun paketoimme uusinta vesiensuojeluhanketta, käynnistämme kansainvälistä biokaasuhanketta, valmistaudumme pilotoimaan kalkkikiven levitystä Varsinais-Suomessa, sovimme kipsitapaamisia suurlähetystöjen kanssa, tuotamme *Meren maa* -nojatuolimatkaa ja valmistaudumme *Itämeren tarinan* esittelyyn näyttelyssä, kirjassa, ääniaalloilla ja videoissa.

Toivon että katsotte YouTube-kanavaltamme Juhan kertoman tunnelmapalan. Tai kuuntelette *Minun Itämereni* -podcasteja, tuoreimpina vierainani **Baba Lybeck**, **Ari Huusela** ja **Sanna Sonninen**. Voitte myös tutustua museoomme virtuaalisesti digimuseon kautta, ja ilmoittaa Itämeripäivän tekonne osoitteessa itämeripäivä.fi.

Vielä kiitos yhteistyökumppaneillemme, tukijoillemme, pro bono -työtä meille lahjoittaneille yhteisölle ja henkilöille – teille kaikille. Olemme kiitollisia ja onnellisia, että olette mukana mahdollistamassa rakkaan meremme ja sen perinnön pelastamista.

28.5.2020
Helsingin kotitoimistolta,
Annamari Arrakoski-Engardt, FT
Toimitusjohtaja

Twitter: @AArrakoski

Annamari Arrakoski-Engardt on toiminut säätiön hallituksessa vuosina 2013–2014 ja asiamiehenä vuoden 2014 alusta lähtien. Hänet nimitettiin toimitusjohtajaksi 1.6.2020.

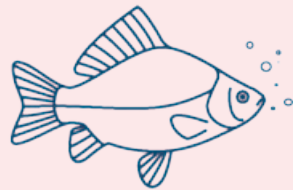
Tutustu Annamarin juontamiin **MINUN ITÄMERENI** -podcasteihin säätiön verkkosivulla, Spotifyssa, iTunesissa tai Storytelissa.

VUOSI 2019 PÄHKINÄNKUORESSA

BALTIC FISH

Hoitokalastus laajenee Ruotsin
ja Ahvenanmaan vesille

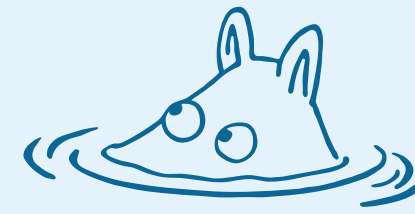
LÄHIKALAHANKE

159 776

kiloa hoitokalastettua
lahnaa

BEST

Raportti teollisten ja
kotitalousjätevesien
nykytilasta ja
ongelmakohdista

MOOMIN CHARACTERS PELASTAMASSA ITÄMERTA

Moomin Characters aikoo
kerätä vuoden 2020 aikana
miljoona euroa Itämeren ja sen
perinnön pelastamiseksi

© MOOMIN CHARACTERS™

ITÄMERIPÄIVÄ

Lanseerasimme elokuussa 2019
Itämeripäivän, jota juhliitaan
jatkossa vuosittain elokuun
viimeisenä torstaina. Itämeripäivänä
katseet käännetään kohti
ainutlaatuista Itämeremme ja sen
kulttuuria.

LUONTO-LIITON ITÄMERILÄHETILÄÄT RANTAUTUIVAT KOULUIHIN

75 tilattua vierailua syksyllä 2019.
Vierailuilla tavoitettiin
yhteensä 1 500 nuorta.

MUOVITON MERI

Rantakiertueen
tapahtumia järjestettiin
14 kappaletta,
joissa kohdattiin lähes
2 000 henkilöä

VANTAANJOEN KIPSIHANKE

2 130

hehtaaria
kipsikäsiteltyjä
peltoja

SEABASED

Neljä pilottia käynnistetty meren
sisäisen kuormituksen keventämiseksi

NUTRITRADE

Hanke saatiin päätökseen ja
sen aikana vähennettiin

34 tonnia

fosforia

Julkaisimme 4 kirjaa
ja järjestimme 4 näyttelyä

Vaikutimme vesiensuojeluun:
julkaisimme vaaliohjelmamme,
tapasimme kansanedustaja-
ja eurovaaliehdokkaita ja
järjestimme 2 vaalitilaisuutta.

Tapahtumayhteistyötä
jatkettiin Allas
Sea Poolin kanssa
järjestämällä sen
Itämerikeskuksessa
kulttuuribrunseja.

Säätiöllä vieraili
kymmeniä ryhmiä
ja lähes 1000
ihmistä.

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN JULKAISEMAT KIRJAT (43):

Vanadis – Suomalaisfregatti maailmanhistorian tyrskyissä (2019) suomi
Meren lumo – Elämää pinnan alla (2019) suomi
Meren maa – Havets land (2019) suomi/ruotsi
Merihirviöt – Merenneidosta mustekalaan (2019) suomi
Riosta Rotterdamiin – Suomalaisten merimiesten satamareissuja (2018) suomi
Valtameret raakapurjein – Merikapteenin matkat seitsemällä merellä (2018) suomi
Hiihohoi! Lauluja mereltä (2018) suomi
Vaelluksia maisemaan – Taiteen mestarit meren äärellä (2017) suomi
Pohjoiset purjeet – Suomalaisten purjealusten tarina (2017) suomi
Miehet merellä – Hetkiä luotsauksen historiasta (2016) suomi
Kampelaa ja kadonneita luumuja – Makumuistoja laivan kapyysista (2016) suomi
Amiraali Nordenskjöldin meriseikkailut (2016) suomi
Maailma piirtyy kartalle – tuhat vuotta maailmankartan kulttuurihistoriaa (2015) suomi, englantti, ruotsi, saksa, venäjä, kiina
Suomalaiset sankaripurjehtijat – kahvelipurjeista skiffeihin (2015) suomi
Pohjolan Atlantis – Uskomattomia ideoita Itämerellä (2014) suomi
Ranskan viimeisen kuninkaan retkikunta – La Recherche Lapissa (2014) suomi
Pakko purjehtia (2014) suomi
Juha Nurminen Collection of World maps – Maps, Atlases, Books and Globes (2013) englantti
Luotsisaaren tarina – Merimatkoja menneeseen (2013) suomi
Kauhia Oolannin sota – Krimin sota Suomessa 1854–1855 (2013) suomi, ruotsi
Norsusta nautilukseen – Löytöretkiä eläinkuvituksen historiaan (2012) suomi
Seitsemän meren purjehtijat – Suurten maailmanympärimatkojen viisi vuosisataa (2011) suomi
Kustaa III ja suuri merisota – Taistelut Suomenlahdella 1788–1790 (2010) suomi
Adolf Bock – Merimaalari/Marinmålaren (2010) suomi/ruotsi
Muskottisota – Taistelu Itä-Intian Maustesaarista (2009) suomi
Valo merellä/Ljuset till havs – Suomen majakat/Finlands fyrar 1753–1906 (2009) suomi/ruotsi
Kuninkaansaari – Akvarellinkevä saaripäiväkirja kolmelta vuosikymmeneltä (2009) suomi
Muodonmuutoksia – John Nurminen Oy:n historia vuosilta 1886–2007 (2008) suomi
Yli maan äären – Magalhãesin kohtalokas purjehdus maailman ympäri (2008) suomi
Meritie – Navigoinnin historia (2007) suomi, englantti, espanja, portugali, saksa, ranska
Uljaksen vanavedessä – John Nurmisen kauppahuoneen ja varustamon historiaa 1886–1967 (2006) suomi
Pohjolan kartan historia – Myyteistä todellisuuteen (2006) suomi, ruotsi, englantti
Yksinpurjehdus maapallon ympäri sekä purjehdus Liberdadella Brasiliasta Amerikkaan (2005) suomi
Harmaat laivat – kuusikymmenluvulta vuosituhannen vaihteeseen (2004) suomi
Meritaiteen mestareita – merimaalauksia 400 vuoden ajalta (2003) suomi, ruotsi, saksa
Kuunarilaiva Uljas – omistajat, päälliköt ja matkat (2003) suomi
Ultima Thule – Pohjoiset löytöretket (2001) suomi, ruotsi, englantti, saksa, norja, espanja, venäjä
Taide ja meri – Itämeren merimaalareita (2000) suomi/ruotsi
Suomenlahden albumi (1999) suomi/venäjä
Penang pitkillä aalloilla – Pentti Luukkosen meripäiväkirjat 1934–36 (1999) suomi
Mare Balticum – 2000 vuotta Itämeren historiaa (1995) suomi, ruotsi, englantti, saksa, venäjä (2011)
Koillisväylä – Viikingeistä Nordenskiöldiin (1992) suomi, ruotsi, englantti

Säätiön verkkokauppa:
johnnurmisen-saatio.fi/kauppa

SÄÄTIÖN JULKAISUTOIMINTA käynnistyi jo perustamisvuonna 1992. Vuoden 2019 lopussa säätiö oli julkaissut yli 40 merellistä, meren historiaa ja kulttuuria käsittelevää kirjaa ja saanut useita kotimaisia ja kansainvälisiä palkintoja ja palkintoehdokkuuksia.

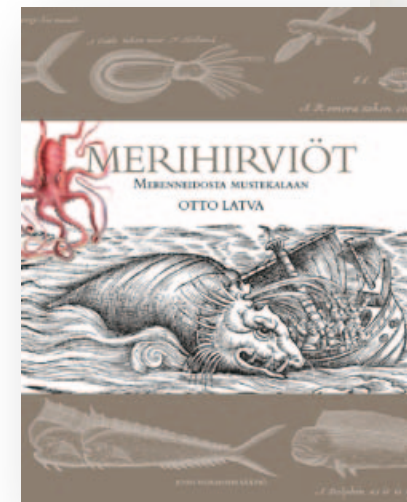
JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN JULKAISUJA VUONNA 2019

Säätiön sisällöissä ja kanavissa elävöitetään meren tarinaa. Kirjat ovat säätiölle edelleen tärkeä kanava merellisen tiedon ja sisällön jakamiselle. Niiden lisäksi säätiö jalkautuu myös näyttelyihin ja tapahtumiin sekä julkaisee mm. *Minun Itämereni* -podcast-sarjaa ja kerää meren tarinoita Loki-palveluun. Vuonna 2019 säätiö julkaisi neljä tietokirjaa.

MERIHIRVIÖT

– Merenneidosta mustekalaan
 Otto Latva

Teos kertoo taruakin ihmeellisempiä faktoja ja myyttejä merihirviöistä ja vesien eriskummallisista olennoista. Suunnattomat syvyydet, ennennäkemättömät eläimet sekä oudot merelliset ilmiöt ovat kautta aikojen herättäneet pelkoa ihmisissä ja inspiroineet tarinoita kauhistuttavista hirviöistä. Aaltojen alle on kuviteltu laivoja upottavia jättiläismustekaloja ja sukeltajia vaanivia paholaisrauskuja. Toisaalta merenalainen maailma on koettu myös paratiisimaiseksi paikaksi, jonka korallitarhoissa elää toinen toistaan loistokkaampia mereneläviä. Kirjan keskiössä on hirviömäisiksi olennoiksi tulkittujen merieläinten ja ihmisten yhteinen historia ja luonnontieteilijöiden tapa hirviöllistää merieläimiä.

Merihirviöt

"Latva on erinomainen kirjoittaja, joka saa lukijansa kiinnostumaan ja seuraamaan välillä uskomattomilta vaikuttavilta kertomuksilta. Hänen sujuvasti etenevä tekstinsä on luonnonhistorian ja merentutkimuksen popularisointia parhaimmillaan. En olisi mitenkään hämmästynyt, jos tämä teos löytyisi syksyllä vuoden 2019 Tieto-Finlandia-ehdokkaiden joukosta."

– Mattias Tolvanen,
Tieteessä tapahtuu -lehti 4/2019

MEREN LUMO

– Elämää pinnan alla
Juha Nurminen & Niko Kettunen

Meren lumo on rakkaudentunnustus merelle. Kirja esittelee **Juha Nurminen** ottamia huikean kauniita vedenalaisia valokuvia. Kuvien ja **Niko Kettusen** tarinoiden siivittämänä lukija pääsee matkalle maailman merille. Teos valottaa uusim-
paan tutkimukseen nojaten meren evoluutiota, monimuotoista elämää ja lukuisia uhkia. Luki-
ja pääsee tutustumaan myös merieliöiden eris-
kummallisiin ominaisuuksiin ja tapoihin.

JUHA NURMINEN

Meren Lumo

"Nurmisen säätien tuore teos näyttää jo kaupan vitriinissä siltä, että kirjan ohi ei voi kävellä. Sitä täytyy päästä hypistelemään. Kaikki tuntuu olevan kohdallaan komeasta ulkokuoresta alkaen. Ja sisältö – meren elämä ja tutkimus – vie mukanaan, vaikka ei harrastaisikaan purjehdusta. --- Tämä kirja kuuluu sohvapöydälle olohuoneisiin ja yritysten auloihin. Se sopii sekä selailuun että syventymiseen, ja myös lapsen kanssa luettavaksi."

– Mai Allo, *Yliopisto-lehti*

VANADIS

– Suomalainen fregatti maailmanhistorian tyrskyissä
Alpo Tuurnala

Alpo Tuurnalan kirjoittama ja ku-
vittama teos tarkastelee suomalaista
purjelaivamerenkulkua pietarsaare-
laisen fregatti *Vanadiksen* elinkaa-
ren näkökulmasta. Toinen toistaan
upeammilla akvarellimaalauksilla
kuvitettu kirja kattaa lähes kolmi-
kymmenvuotisen ajanjakson alkaen
Vanadiksen lykkäjäisistä vuonna

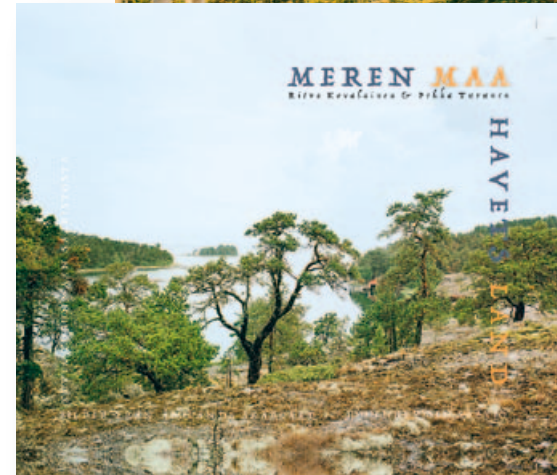
1874 ja päättyen aluksen dramaat-
tiseen haaksirikkoon vuonna 1903
Englannin myrskyisellä luoteisran-
nikolla. *Vanadiksen* vaiherikkaiden
sattumusten rinnalla Tuurnala ku-
vailee 1800-luvun loppuvuosikym-
menten dramaattisia kehityskulkuja
siirtomaakaupan, maailmanpoliti-
kan ja väkivallan melskeissä.

ALPO TUURNALA

PEKKA TURUNEN

MEREN MAA – HAVETS LAND

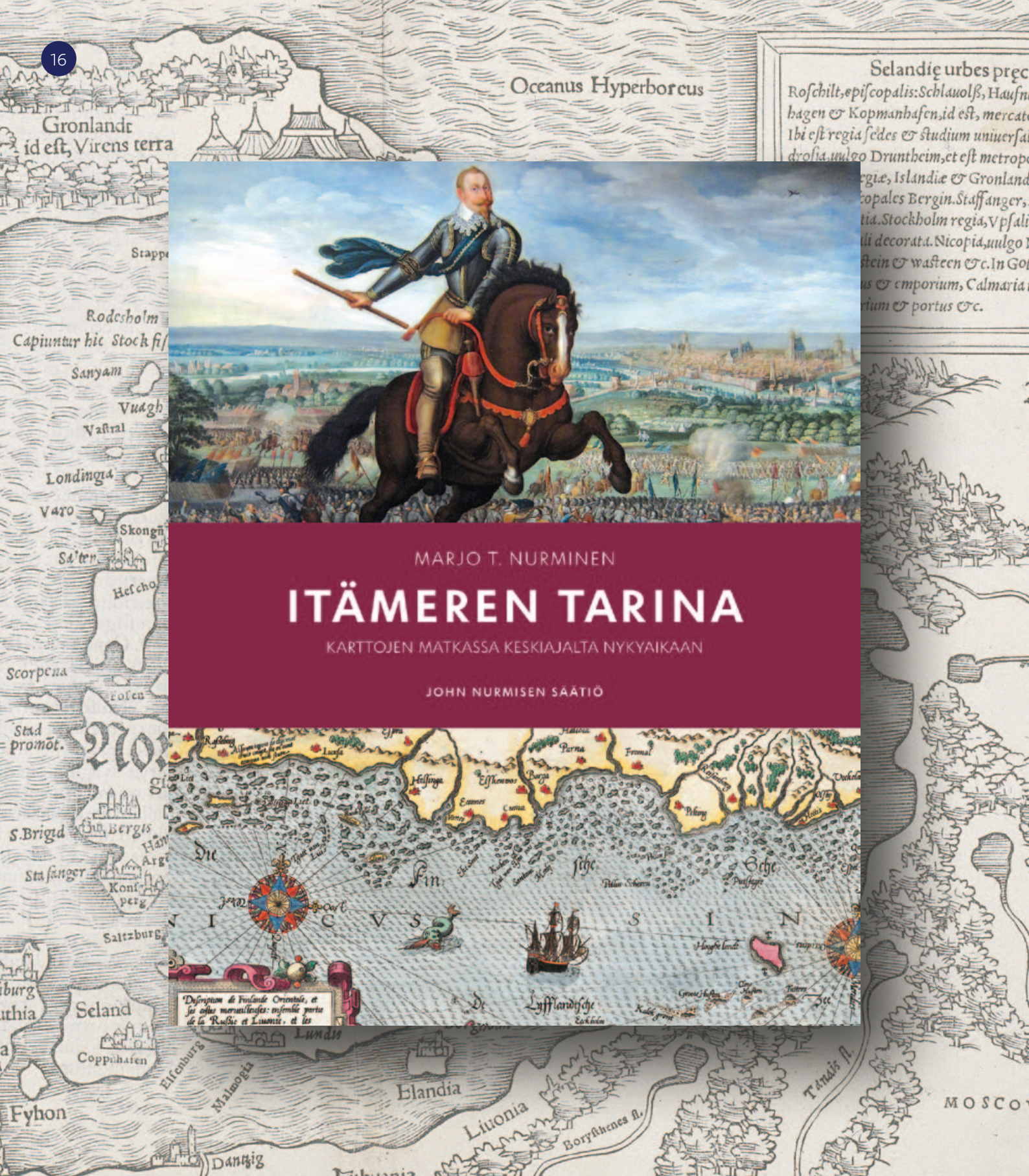
Ritva Kovalainen & Pekka Turunen

Meren maa – Havets Land on kuvateos Turun-
maan ainutlaatuisesta maisemasta tuhansi-
ne saarineen ja ilmeikkäine kulttuuriympä-
ristöineen. Björkö, Nötö, Holma, Berghamn,
Seili ja lukuisat muut paikat ovat kirjan
valokuvien ja tarinoiden syntysijoja. **Ritva**
Kovalaisen ja **Pekka Turusen** saaristokuvaan
johdattelevat Turun museokeskuksen tutki-
ja **John Björkmanin** kulttuurihistoriaa luo-
taavat tekstit sekä Sagalundin museojohdaja
Li Näsen kansanperinnepoiminnat.

Meren maa – Havets land

"Meren maa – Havets land antaa lukijalleen pilkahduksia siitä, mitä elämä saaristossa on menneinä aikoina ollut. Yllätyksellinen sisältö, upeat luontokuvat sekä mielenkiintoiset kansanperinteestä ammentavat tarinat tekevät teoksesta erinomaisen lukukokemuksen. Asiantuntijoiden laatimat tekstit saavat kuvat elämään. Itämeren nykytilan ja tulevaisuuden ruotimiselta ei välttyä, vaikei sävy se kaikkein ahdistavin olekaan."

– Terhi Katajamäki, *Agricola*

ITÄMEREN TARINA

– Karttojen matkassa keskiajalta nykyaikaan

Marjo T. Nurminen

KUNINGAS, josta tuli merirosvo. Merirosvo, josta tuli legenda. Itämeren herruudesta taistelevat serkukset. Merenpohjassa makaavat tuhannet hylt. Kaasuputki, joka yhdisti idän ja lännen mutta jakoi maailman. Ensimmäiset kartanpiirtäjät, jotka kertoivat pohjoisen meren ja sen rannikoiden tarinat kartoillaan.

Itämeren tarina on jännittävä aikamatka ja kiehtova matkaopas Itämeren monikasvoiseen maailmaan keskiajalta nykyaikaan. Itämeri näyttäytyy kirjassa väylänä, jonka aalloilla ovat kohdanneet niin yksittäiset seikkailijat kuin kokonaiset laivastot. Kirja kertoo vuosisatoja jatkuneesta vilkkaasta merellisestä vuorovaikutuksesta, tiedosta, taidoista ja tuotteista, jotka ovat muokanneet ihmisten elämää ja maailmankuvaa Itämeren rannoilla.

Itämeren maailma avautuu kirjassa karttojen kautta. Teos tarjoaa harkitun kattauksen historiallisesti merkittäviä kartoja sekä ajankohtaisia nykykarttoja. Kirja paljastaa oivaltavasti, miten kartat auttavat ymmärtämään Itämeren alueen historiaa ja nykyaikaa. Samalla teos kertoo, kuinka kartoilla on sekä välitetty tietoa että vaikutettu mielikuviin Itämerestä ja sen rannoilla elävistä ihmisistä viikinkiajoista nykypäiviin.

Itämeren tarinan kuvitusta:

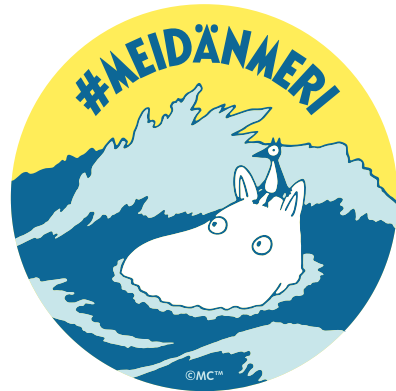
Sebastian Münsterin laatima Skandinavian kartta vuodelta 1540. JNS
Yksityiskohta F. W. Rosenin pilakuvakartasta *Serio-Comic War Map of the Year 1877*. BEINECKE RARE BOOKS & MANUSCRIPT LIBRARY, YALE UNIVERSITY

"Marjo T. Nurminen on tarttunut haastavaan aiheeseen, joka edellyttää laajaa lähdepohjan tuntemusta, kielitaitoa ja kykyä "katsoa" kansallisia ja valtiollisia teemoja osana laajempaa Itämeren kontekstia. -- Nurminen on onnistunut erinomaisesti runsaasti aikaa vaatineessa työssä."

– Laura Kolbe, Helsingin yliopiston Euroopan historian professori

UUDELLA KUTSUTTA

#MEIDÄNMERI

MOOMIN CHARACTERSIN ja John Nurmisen Säätiön #MEIDÄNMERI-yhteiskampanjan tarkoituksena on lisätä tietoutta Itämeren tilasta sekä kerätä varoja John Nurmisen Säätiön työhön meren ja sen kulttuuriperinnön pelastamiseksi. Tavoitesummaksi on määritetty miljoona euroa ja lahjoituksilla rahoitetaan muun muassa Lannoitelaivaushanketta – merkittävää uutta avausta Itämeren suojelussa, sekä valtakunnallista Muistojen meri -kulttuurihanketta.

LANSEERAUS VENE 20 BÅT -MESSUILLA

Vene 20 Båt -messuilla tuotiin esille Itämeren tilannetta. John Nurmisen Säätiön ja Moomin Charactersin #MEIDÄNMERI-kampanja oli Helsingin venemes-sujen yhteistyökumppani ja kampanja lanseerattiin virallisesti messujen avajaispäivänä. Moomin Characters paljasti lanseeraustilaisuudessa lahjoittavansa itse kampanjaan 150 000 euroa. ”Jos Tove Jansson eläisi nyt, hän tekisi kaikkensa Itämeren eteen. Tove olisi varmasti iloinen kampanjastamme. Uskon, että yhteisvoimin, muumimaisella asenteella voimme parantaa meren tilannetta”, Moomin Charactersin luova johtaja ja hallituksen puheenjohtaja Sophia Jansson kertoi lanseeraustilaisuudessa. Kampanjaan ja John Nurmisen Säätiön Itämeri-työhön pystyi tutustumaan elämyksellisellä #MEIDÄNMERI-osastolla. Muumi-

hahmot ilahduttivat perheen pienimpiä säätiön ja Moomin Charactersin yhteisissä messuohjelmissa niin Suomessa kuin Ruotsissakin.

#MEIDÄNMERI-KAMPANJA JATKUU VUONNA 2021

”Kampanja on sen julkistuksesta lähtien pitänyt upeasti Itämeren asiaa esillä ja olemme saaneet siitä valtavasti hyvää palautetta. Kampanjan suuri ja monipuolinen kumppanijoukko yhteiskunnan eri aloilta kertoo siitä, kuinka meri yhdistää meitä. Tätä yhteisöllisyyden tunnetta tarvitaan etenkin näinä poikkeusaikoina”, John Nurmisen Säätiön toimitusjohtaja Annamari Arrakoski-Engardt sanoo. Koska moni jo suunniteltu #MEIDÄNMERI-kampanjan tapahtuma on jouduttu perumaan tai siirtämään koronaviruksen aiheuttaman tilanteen vuoksi, Moomin Characters ja John Nurmisen Säätiö ovat päättäneet pidentää kampanja-aikaa vuoden 2021 heinäkuun loppuun saakka. ”Lämmin kiitos Moomin Charactersille, joka ehdotti kampanjan jatkamista niin, että pääsemme nauttimaan mahtavista #MEIDÄNMERI-tapahtumista ja muista kampanjasisällöistä myös ensi vuonna. Kampanjan jatkamisella turvataan myös tuki työllemme. Kriisinkin keskellä fokuksemme säilyy konkreettisen, tuloksellisen ja mitattavan työn tekemisessä”, Arrakoski-Engardt toteaa.

Seuraa kampanjalaskurin päivittymistä kohti tavoitesummaa ja tee lahjoitus: meidänmeri.fi

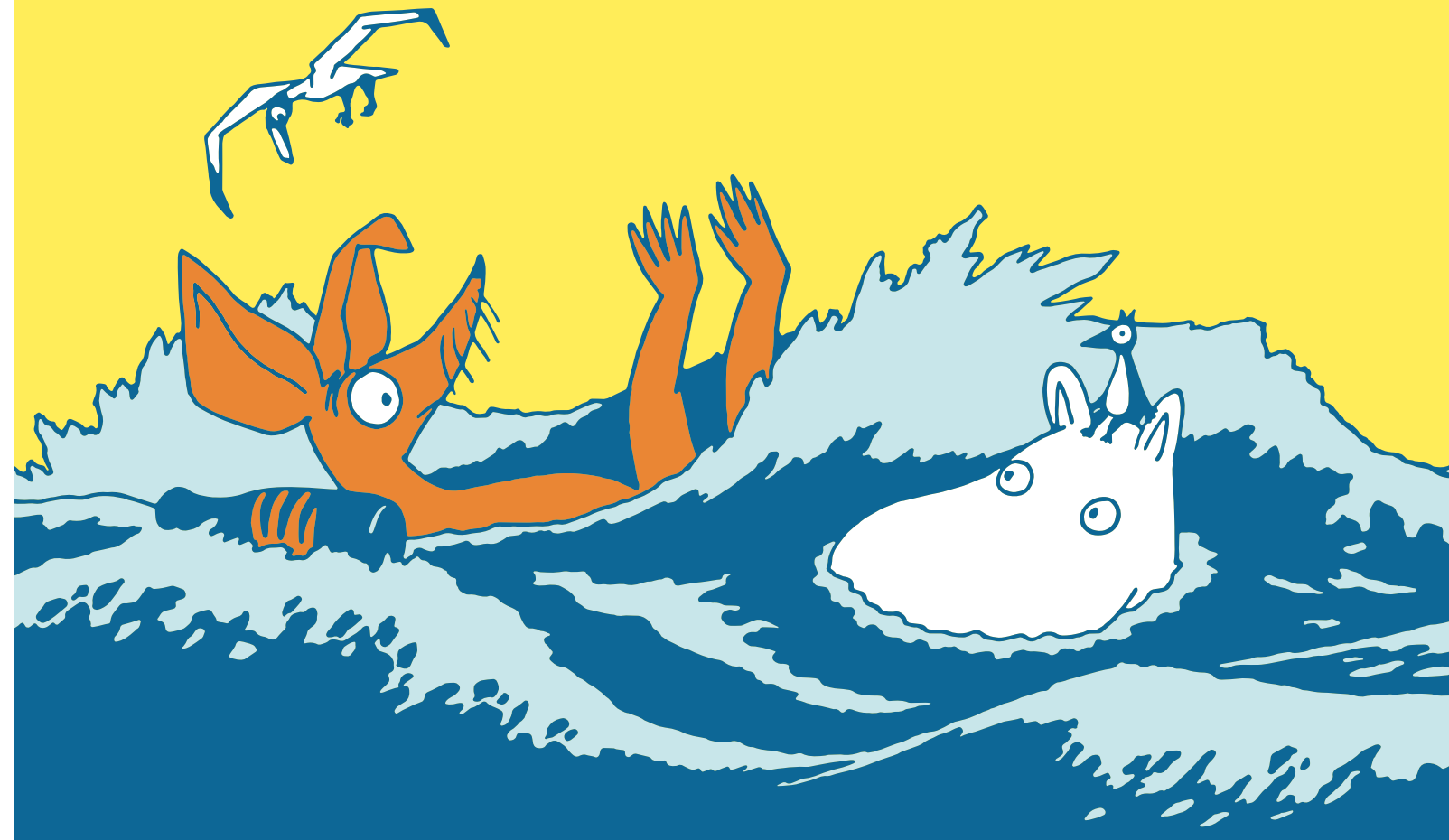
Seuraa somessa:
#MEIDÄNMERI
#VÄRTHAV
#OURSEA

MUUMIMUSEO JUHLII MUUMITARINOIDEN 75-VUOTISJUHLAVUOTTA MUUMIT JA MERI -NÄYTTELYLLÄ

Ystävänäpäivänä 14.2. vietettiin Tampereella, maailman ainoassa Muumimuseossa Muumit ja meri -näyttelyn avajaisia. Näyttely esittelee muumien merellistä maisemaa kirjojen alkuperäiskuvituksin ja aiheisiin liittyvin tekstein. Muumit purjehtivat, kalastavat, retkeilevät ja syövät lähiruokaa omasta puutarhasta. Muumien ympäristöystävällinen ja luontoa rakastava elämäntapa toimii samalla esimerkkinä siitä, miten arjessa voi tehdä Itämerta auttavia valintoja.

Muumimuseo osallistuu juhluvuoden näyttelyllään Moomin Charactersin ja John Nurmisen Säätiön #MEIDÄNMERI-kampanjaan.

Näyttely on auki 31.1.2021 saakka.

27.8.2020 JUHLITAAN YHTEISTÄ ITÄMERIPÄIVÄÄ

#ITÄMERIPÄIVÄ

Itämeripäivä on John Nurmisen Säätiön käynnistämä jokavuotinen juhlapäivä meren kunniaksi. Päivän tavoitteena on innostaa ihmiset nauttimaan ainutlaatuisesta kotimerestämme sekä tekemään konkreettisia tekoja sen hyväksi. Juhlinnan lisäksi Itämeripäivän tarkoituksena on lisätä tietoa meren monimuotoisesta luonnosta, kulttuurista ja historiasta.

Säätiö toivoo päivän kumppaneiksi mahdollisimman monipuolisesti toimijoita niin kulttuurin, ympäristönsuojelun kuin muidenkin alojen piiristä. Itämeripäivän kumppaneiksi on ilmoittautunut jo ensimmäisenä juhluvuonna 2020 yli sata kumppania kaupungeista, järjestöihin, kulttuuritoimijoihin ja yrityksiin.

TULE MUKAAN

Itämeripäivää vietetään vuosittain elokuun viimeisenä torstaina erilaisten tapahtumien ja tempausten parissa. Meren juhlapäivää voi juhlistaa monella tavalla, kuten osallistumalla tapahtumiin, järjestämällä itse sellaisen tai tekemällä tekoja Itämeren hyväksi.

Tapahtumia voi järjestää mihin tahansa merelliseen teemaan liittyen. Itämeripäivän tapahtuma voi siis olla esimerkiksi näyttely, työpaja, opastettu luontoretki tai vaikkapa kaikille avoin luento. Järjestäjänä voi toimia organisaatio, järjestö tai mikä tahansa Itämeripäivästä innostunut taho.

Tapahtumat ovat kaikille avoimia yleisötilaisuuksia,

"Monet tuntevat meidät konkreettisesti ja vaikuttavasta työstämme Itämeren suojelemiseksi, ja tätä työtä teemme monella rintamalla useissa hankkeissa. Itämeri on kuitenkin paljon enemmän kuin jokakesäinen sinileväkatastrofi tai yksi Pohjois-Euroopan suurimmista ympäristöongelmista. Itämerestä puhuttaessa ei voi ohittaa sen monipuolista roolia kulttuurin ja taiteen saralla. Itämeren erityispiirteet, sen maantieteellinen sijainti, sen historia, siellä asuneet ja asuvat ihmiset, tekevät siitä yhden ainutlaatuisimmista paikoista maailmassa."

– Annamari Arrakoski-Engardt,
John Nurmisen Säätiön toimitusjohtaja

joihin osallistuminen on pääasiassa ilmaista. Tapahtumiin osallistumisen ja niiden järjestämisen ohella Itämeripäivää voi juhlistaa myös tekemällä Itämeri-tekoja.

Itämeri-teko voi olla mikä vain merta juhlistava tempaus. Lähtekää työporukalla saariseikkailulle, kootkaa jengi siivoamaan lähiranta, kokatkaa yhdessä Itämerimenu tai keksikää jotain ihan muuta!

Organisaatiot, kaveriporukat ja muut tahot voivat ilmoittaa ja jakaa oman Itämeri-tekonsa tai tapahtumansa Itämeripäivän verkkosivuilla www.itämeripäivä.fi.

ITÄMERIPÄIVÄN ARVOT

Osallistumalla Itämeripäivään sitoudut yhteisiin arvoihimme:

- Itämeri on enemmän kuin sen ekologinen tila — se on kulttuuria, suojelua, elämyksiä ja seikkailua.
- Toimimme kestävän kehityksen mukaisesti.
- Toteutamme tekoja, joilla ihmisten päät saadaan kääntymään kohti Itämerta.
- Toimimme ylpeästi Itämeripäivän lähettiläänä ja kunnioitamme Itämeri-yhteisöä ja muita päivän kumppaneita.
- Kannustamme kaikkia ympärillä olevia mukaan toimintaan!

27.8.2020

ITÄMERI PÄIVÄ

ÖSTERSJÖDAGEN ♦ BALTIC SEA DAY

itämeripäivä.fi

#itämeripäivä #östersjödagen #balticseaday www.itämeripäivä.fi

MUISTOJEN MERI

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN uudessa kulttuurihankkeessa kerätään suomalaisilta mereen liittyviä muistoja. Muistojen meri -hankkeen tavoitteena on avata näkökulmia ihmisten mielikuviiin ja uskomuksiin merestä sekä aktivoida suomalaiset miettimään suhdettaan Itämereen. Säätiö kokoaa muistojen kirjosta ja suomalaisten Itämeri-suhteesta monimediaisen näyttelyn, joka julkaistaan Itämeripäivänä 27.8.2020.

John Nurmisen Säätiö kerää merimuistoja suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi ja muiston voi jakaa joko kuvana, tekstinä, ääninauhana tai videona. Hankkeen tavoitteena on jättää pysyvä jälki kansakunnan muistiin ja kartuttaa kansallista kulttuuriperintöä.

”Me kaikki suomalaiset olemme meren kansaa. Itämeri on ollut ja on yhä meille ruoka-aitta, kulkuväylä ja napanuora muuhun maailmaan. Rannoillamme on museoita, saaria, purjehduskerhoja sekä kalastus- ja kesänviettopaikkoja, joissa jatketaan vuosisataisia mereen liittyviä perinteitä. Haluamme tutkia ja avata tätä arkipäivästä, mutta merkittävää suh-

”Jokapäiväiset ja juhlatkin muistomme meren ääreltä ja sen kanssa elämisestä ovat arvokasta aineetonta kulttuuriperintöä, jota tulee ylläpitää ja tallentaa myös tuleville sukupolville. On hienoa, että Muistojen meri -hanke yhdistää tutkimus- ja kulttuurikentän voimat tämän perinnön vaalimiseksi.”

– Jaana Kouri, Åbo Akademin Meri ja merenkulku -profilointialueen tutkija

detta mereen”, John Nurmisen Säätiön toimitusjohtaja **Annamari Arrakoski-Engardt** kertoo.

Suomalaisten Itämeri-muistoista kuratoitu näyttely julkaistaan osana John Nurmisen Säätiön toista yhteiskunnallista tekoa, Itämeripäivää, jota juhlietaan vuosittain elokuun viimeisenä torstaina erilaisten tapahtumien ja tempausten parissa. Näyttelyvieraat pääsevät kokemaan merimuistojen pohjalta toteutetun mediainstallaation, jossa näyttelijöiden lukemat ja tulkitsemat muistot heräävät uudestaan eloon. Installaatiossa hyödynnetään suomalaisten lähettämiä valokuvia, videoita ja ääniviestejä.

Säätiö kerää muistoja myös näyttelyn julkaisun jälkeen ja niistä voidaan koostaa myöhemmin esimerkiksi uusia näyttelyitä, kirjoja tai podcasteja.

Merimuistoja kerätään yhteistyössä Åbo Akademin, museoiden sekä monien muiden toimijoiden kanssa. Kaikki luvan antaneiden muistot toimitetaan lisäksi Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistoon.

#muistojenmeri

johnnurmisenasaatio.fi/muistojenmeri

DIGIMUSEO.FI

"On hienoa, että Suomen museoliitto on yhdessä John Nurmisen Säätiön kanssa tarttunut entistäkin ajankohtaisempaan haasteeseen ja kutsuu museoita mukaan kehittämään omia digitaalisia palveluitaan ja sisältöjään uudella alustalla. Monet museot ovat jo avanneet aineistojaan vapaaseen käyttöön, mutta Digimuseo.fi tarjoaa uuden kiinnostavan kanavan luoda ja jakaa myös maksullisia kulttuuriperintöpalveluita ja -sisältöjä."

– Tiina Merisalo, Museoviraston pääjohtaja

UUSI DIGIMUSEO.FI TUO MUSEOT SUOMALAISTEN KOTEIHIN

Suomen museoliitto ja John Nurmisen Säätiö ovat julkistaneet verkkopalvelun, jonka tavoitteena on koota kaikkien suomalaisten museoiden digitaaliset sisällöt ja tarjonta samaan paikkaan. Uudessa Digimuseossa pääsee tutustumaan virtuaalisesti museoiden kokoelmiin – ensimmäistä kertaa myös yhtä aikaa ystävien kanssa tai oppaan opastuksella. Tekijöiden kunnianhimoinen tavoite on kasvattaa palvelusta Suomen suosituin ja rakastetuin digitaalisia museo- palveluja tarjoava sivusto.

ELÄMYKSIÄ JA TIETOPANKKEJA

Digimuseo.fi -palvelussa avattiin aluksi kolmen "Vuoden museo 2020" -kilpailun finaaliin valitun museon ovet: kävijällä on mahdollisuus tutustua Apteekki- museo & Qwenselin talon, Helinä Rautavaaran

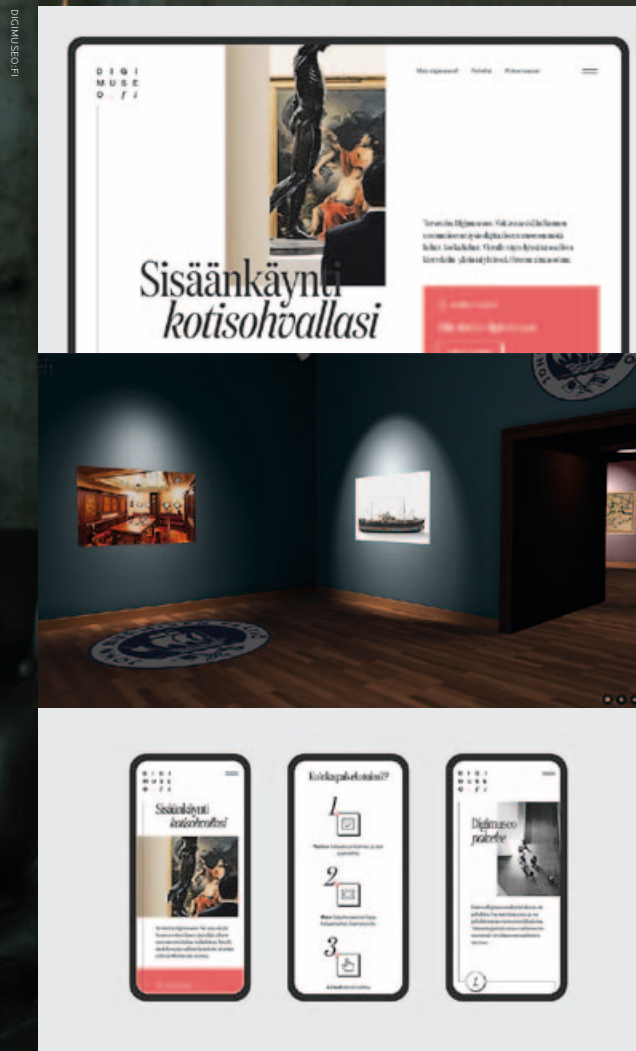
museon sekä Maatalousmuseo Saran kokoelmiin. Neljäntenä kohteena on John Nurmisen Säätiön merelliset kokoelmat.

Kokoelmiin tutustumisen lisäksi palvelussa järjestetään näyttelyitä ja opastettuja kierroksia. Täysin uudenlaiselle virtuaalimuseokierrokselle voi osallistua jopa yhdessä ystävien ja ryhmän oman oppaan kanssa. Digimuseo.fi -sivusto sisältää jo aiemmin käytönotetut museoiden digitaaliset palvelut: **Seinätön museo**, **Kysy museolta** sekä **Lokistories**. Tulevaisuudessa Digimuseoon lisätään myös museokauppa.

MUSEOT KAIKKIEN SAATAVILLE – KORONA KIRITTI DIGILOIKKAAN

Digimuseon konseptia on kypsytelty jo pitkään, mutta koronaepidemia vauhditti sen käyttöönottoa. "Tarve päästä kulttuurin pariin on meillä kaikilla suuri, ja nyt avattava palvelu mahdollistaa sen turvallisesti ajasta ja paikasta riippumatta. Päätimme nopealla aikataululla tuoda museosisällöt kaikkien suomalaiset ulottuville. Halusimme avata kaikille saman helpon yhteyden kulttuuriperintöön, josta me säätiön työssä saamme päivittäin nauttia, konkreettisen työn parissa, kokoelmamme ympäröimänä. Digimuseo.fi -palvelun ideana on nähdä, kuulla ja jakaa kokemuksia ja kulttuurielämyksiä. Tämä oli jo aikanaan johtoajatuksena, kun rakensimme kumppaneittemme kanssa merellistä tarina-aittaa, **lokistories.fi** -verkkopalvelua. Jo tällöin olimme tunnistanee tarpeen siirtyä vitriineistä verkkoon, ja nyt se tuli tehtyä vauhdilla", John Nurmisen Säätiön toimitusjohtaja Annamari Arrakoski-Engardt kertoo.

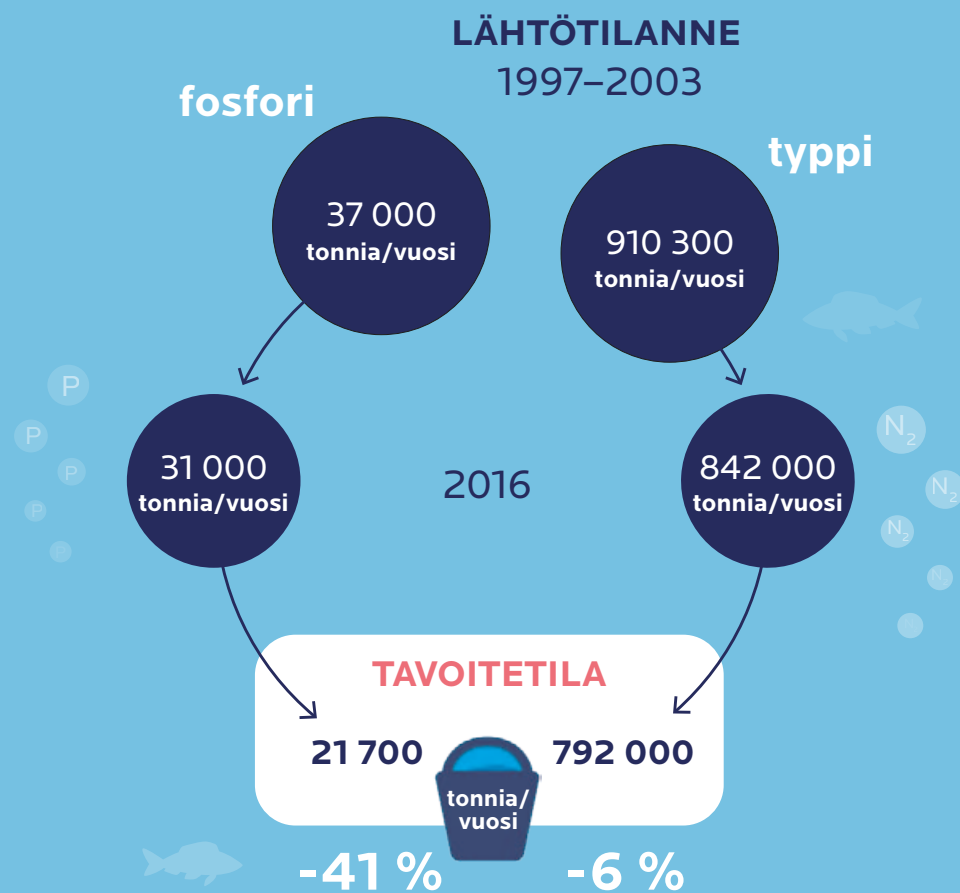
BROUKE GABLE

PUHDAS ITÄMERI – KOSKA SE SAAVUTETAAN?

ITÄMEREN SUOJELU vaatii pitkäjänteistä työtä. John Nurmisen Säätiön ponnistusten ja yhteistyöhankkeiden ansiosta vuosittainen rehevöitymistä aiheuttava fosforikuormitus Suomenlahdella on pienentynyt peräti 75 prosenttia. Tämä on mertensuojelun maailmanennätys. Koko Itämeren tasolla työtä kuitenkin vielä riittää.

Alla oleva grafiikka kuvaa Itämereen pääsevän fosforin ja typen määrää sekä tavoitetilaa. Jotta päästäisiin hyvään ekologiseen tilaan pitäisi päästöjä edelleen vähentää fosforin osalta 9 000 tonnia vuodessa ja typen 50 000 tonnia vuodessa.

Lähde: HELCOM

ILKA LASTUMÄKI

Rakkohauru.

ILMASTONMUUTOS JA ITÄMERI

REHEVÖITYMINEN KIIHTYY, POHJEN HAPPIKATO PAHENEES

Ilmastomuutos pahentaa Itämeren vakavinta ympäristöongelmaa, rehevöitymistä, monien eri mekanismien kautta. Ilmastomuutos lisää sekä sateita että viime vuosien kaltaisia lumettomia talvia etenkin Etelä-Suomessa. Molemmat ilmiöt kasvattavat ravinnevalumia maalta. Asiantuntija-arvioiden mukaan ilmastomuutos saattaa lisätä ravinnekuormitusta maalta yli 30 % vuoteen 2060 mennessä.

Yksi ilmastomuutoksen aikaansaama haitallinen mekanismi on meriveden lämpötilan nousu. Se kiihdyttää meren perustuotantoa eli kaiken elävän kasvua. Erityisen paljon se hyödyttää lämpimässä vedessä viihtyviä sinileviä, joiden kasvun lämmin vesi saa lisääntymään räjähdysmäisesti. Tämä on nähty viime vuosien poikkeuksellisen lämpiminä kesäviikkoina erityisen ikävällä tavalla.

Ilmastomuutos pahentaa myös merenpohjan happikatoa. Ensinnäkin se voimistaa Itämeressä sekä lämpötila- että suolakerrostuneisuutta, mikä vähentää mahdollisuutta pohjan hapettumiseen pintaveden sekoittumisen kautta. Toisekseen mitä lämpimämpää vesi on, sitä vähemmän siihen liukenee happea. Kolmas ilmiö on lämmön aikaansaama pohjan hajotusprosessien kiihtyminen, mikä taas lisää hapen kulutusta pohjan läheisessä vedessä.

Happikadon paheneminen puolestaan lisää pohjasta vapautuvan, sinne aiemmin kertyneen fosforin vapautumista, mikä taas lisää kasviplanktonin ja erityisesti sinilevien määrää – ja noidankehä on valmis, kun tämä kuollut biomassa vajoaa pohjalle hajotettavaksi.

AVAINLAJIT JA MONET MUUT ELIÖT PULASSA

Meriveden lämpeneminen ja suolapitoisuuden väheneminen lisääntyneen sadan-

Marjukka Porvari on työskennellyt John Nurmisen Säätiössä vuodesta 2005. Hän johti säätiön ensimmäistä Puhdas Itämeri -hanketta Pietarissa, ja on siitä lähtien johtanut säätiön Itämeren suojelutoimintaa.

ILKA VUORINEN

TIMO KETONEN

Sinisimpukoita.

nan myötä uhkaavat herkän murtovetisen Itämeren eliöitä. Itämeren murtovetisyys tekee sen jo lähtökoh-
taisestikin haasteelliseksi elinympäristöksi monelle la-
jille, jotka ovat alun perin sopeutuneet elämään joko
makeavetisissä ympäristöissä tai valtamerissä.

Siksi useat Itämeren avainlajit, kuten rakkolevänä
tunnettu rakkohauru sekä rakkolevän tavoin meren
eliöille suojaa tarjoavana ”merten lastentarhana” toi-
mivat meriajokasniityt uhkaavat vähentyä ilmaston-
muutoksen myötä. Yksi avainlajeista on sinisimpukka,
jonka keskimääräistä kokoa ja siten kokonaisbiomas-
saa lämpeneminen pienentää. Tämä vaikuttaa puo-
lestaan haahkoihin, joille sinisimpukat ovat tärkeää
ruokaa. Leudot talvet vaikeuttavat myös jään päälle
pesänsä tekevän, vaarantuneen itämerennorpan sel-
viämistä, minkä vuoksi internet on ollut talvella täyn-
nä sydäntä särkeviä kuvia avuttomista, hätään joutu-
neista itämerennorpan kuuteista.

PLANEETAN KOKOISEN RATKAISUN AVAIMET LÖYTÄVÄT OMISTA RUOKAPÖYDISTÄMME

Ilmastonmuutos ja rehevöityminen saattavat tuntua
erillisiltä ongelmilta, joiden ratkaiseminen on ylivoi-

maista. Kuitenkin niitä aiheuttavat osin samat syyt,
joihin me kaikki voimme kuluttajina vaikuttaa. Tut-
kimusten mukaan 60 % suomalaisten Itämerta kuor-
mittavasta ravinnejalanjäljestä syntyy ruokavaliosta.
Eläinperäisten tuotteiden – lihan ja maidon – käytön
vähentäminen ja korvaaminen kasviperäisillä tuot-
teilla sekä kestävästi pyydytyllä luonnonkalalla on
helpoin tapa pienentää omaa ravinnejalanjälkeä Itä-
mereen ja sisävesiin.

Muutama vuosi sitten arvovaltaisessa *Science*-
lehdessä julkaistu tutkimus nosti esiin saman seikan:
83 % maailman viljelysmaasta käytetään eläinperäi-
sen ravinnon tuottamiseen. Näin syntyy vain 18 %
maailman kaloreista ja 37 % proteiineista, mutta pe-
rästi 58 % maatalouden kasvihuonekaasupäästöistä ja
57 % vesistöpäästöistä. Voimme kuluttajina vaikuttaa
molempiin globaaleihin ongelmiin – merten ja sisä-
vesien kiihtyvään rehevöitymiseen sekä ilmaston-
muutokseen – parhaiten yksinkertaisesti vähentämäl-
lä liha- ja maitotuotteita ruokavaliossamme. Samaan
tulokseen on päätynyt kotimainen RuokaMinimi -tut-
kimus.

Eläinperäistä tuotantoa vähentämällä peltopinta-
alaa voitaisiin pienentää jopa 75 %, mikä vähentäisi
radikaalisti sekä rehevöittäviä vesistöpäästöjä että
kasvihuonekaasupäästöjä – ja pysäyttäisi eliölajien
nopean kadon. Planeetan kokoisen ratkaisun avaimet
ovat siis yllättävän lähellä – omissa ruokapöydissäm-
me. Jo yksi ateria tai päivä, jolloin valitsee lautaselleen
kasviksia ja kestävästi pyydettyä kalaa, on hyvä alku
muutokselle.

ITÄMEREN TILANNENÄKYMÄT ILMASTONMUUTOSTALVEN JÄLKEEN

Etelä-Suomen talvi oli ennätyskellisen leuto ja lume-
ton. Se näytti pahimmalla mahdollisella tavalla, mitä
ilmastonmuutos on tuonut tullessaan. Monesta joesta
mitattiin vuoden 2019–2020 talvena ennätysmäisiä

ravinnekuormia. Esimerkiksi Lounais-Suomen joki-
vesien mukana saattoi tulla viikon aikana yli puolet
vuotuisesta ravinnevirtaamasta. Aikaisemmin vuoden
suurimmat ravinnevalumat koettiin kevättulvien ai-
kaan, mutta ilmastonmuutostalvien myötä suurimmat
valumat mitataan usein joului- ja tammikuussa.

Merentutkimusala *Arandan* talvimatkan tulosten
perusteella myrskyinen ja jäätön talvi sekoitti ha-
pekkaan pintaveden tehokkaasti syvänteisiin saakka.
Hyvä puoli tässä on se, että happitilanne oli Suomen-
lahdella poikkeuksellisen hyvä ja myrkyllistä rikkive-
tyä ei havaittu lainkaan. Haittapuolena syvänteiden
runsas fosforivaranto sekoittui koko vesimassaan, ja
Itämeren pintaveden fosforipitoisuudet olivat korkeita
verrattuna viimeisen 20 vuoden keskiarvoon. Yhdellä
mittausasemalla mitattiin jopa koko mittaushistorian
korkein fosforipitoisuus. Niin sanotun laskennallis-
ta ylijäämäfosforia, eli pintaveteen typpirajoitteisen
kevätukinnan jälkeen jäävää fosforia, joka suoraan
ruokkii kesäisiä sinileväkukintoja, oli kuitenkin vuo-
sia 2017 ja 2019 vähemmän.

Ikävänä trendinä erottuu Selkämerellä vedessä
olevan fosforin pitoisuuksien nousu, joka näkyi myös
vuoden 2020 talvimittauksissa. Liukoisen fosforin
pitoisuudet ovat olleet Selkämerellä nousussa koko
2010-luvun ja lähes kaksinkertaistuneet kymmenessä
vuodessa. Tämä lisää leväkukintojen todennäköisyyt-
tä Selkämerellä. Aiemmin rehevöitymistä on pidetty
ennen kaikkea Suomenlahden ja Saaristomeren ongel-
mana, mutta nyt ongelma on leviämässä myös pohjois-
emmille merialueille.

Marjukka Porvari

Puhdas Itämeri -hankkeiden johtaja

KRISTINA MÄNTTÄ

”

*”Talvi 2019–2020 oli Suomessa paitsi
mittaushistorian lämpimin myös poikkeuksellisen
sateinen. Etelä-Suomessa jokien virtaamat nousivat
tulvakorkeuksiin useaan kertaan joului- ja helmikuussa.
Kolmen kuukauden fosforikuorma Saaristomereen
oli lähes yhtä suuri kuin koko ennätysvuoden
2008 aikainen kuorma. Vantaanjoellakin
talven fosforikuorma oli samaa luokkaa kuin
keskimääräinen vuosikuorma 2010-luvulla.
Suomen ympäristökeskuksen ennusteen mukaan
ilmastonmuutos voi pahimmillaan kasvattaa fosforin
huuhtoumaa Saaristomeren valuma-alueen pelloilta
50 prosentilla ja typen runsaalla kolmanneksella
vuoteen 2060 mennessä.”*

– Suomen ympäristökeskus
tiedotteessa 22.4.2020

PUHDAS ITÄMERI -HANKKEET

- + VALMIIT HANKKEET
- + KÄYNNISSÄ OLEVAT HANKKEET
- + YHTEISTYÖHANKKEET
- ITÄMEREN VALUMA-ALUE

KÄYNNISSÄ OLEVAT PUHDAS ITÄMERI -HANKKEET

SÄÄTIÖ on 15 vuodessa käynnistänyt lähes 40 Puhdas Itämeri -hanketta, joista yli 25 on saatu valmiiksi. Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Itämeren ravinnekuormaa on saatu vähennettyä merkittävästi.

Säätiön ensimmäinen Puhdas Itämeri -hanke Pietarissa toteutettiin vuosina 2005–2011. Säätiön hankkeet eli Pietarin jätevesien fosforinpoiston tehostaminen sekä Laukaanjoella sijaitsevan lannoitetehtaan päästöjen puhdistaminen, yhdessä Pietarin kaupungin jätevesijärjestelmän modernisoinnin kanssa, ovat pienentäneet Itämeren rehevöittävän fosforin määrää Suomenlahdella jopa 75 %. Ympäristövaikutuksiltaan Pietarin fosforinpoisto ja Laukaanjoen lannoitepäästöjen puhdistaminen ovat vaikuttavimmat koskaan Itämerellä toteutetut suojelutoimenpiteet, ja säätiöllä oli molemmissa ratkaiseva rooli.

Öljyonnettomuuden riskiä pienentävä ENSI-palvelu kehitettiin säätiön johtamassa Tankkeriturva-hankkeessa vuosina 2009–2014, minkä jälkeen palvelun jatkokehitys siirtyi Liikennevirastolle (nykyään Väylävirasto).

SÄÄTIÖN ympäristötyön painopiste on edelleen Itämeren suurimman ympäristöongelman, rehevöitymisen, vähentämisessä. Konkreettisia toimenpiteitä ja pelastushankkeita toteuttaa säätiön Puhdas Itämeri -tiimi. Jo käynnistyneiden hankkeiden lisäksi säätiö kartoittaa jatkuvasti mahdollisia uusia päästöriskejä sekä päästöjä tehokkaasti vähentäviä toimenpiteitä. Tavoitteena on edistää merkittävimpien ja kustannustehokkaimpien Itämeren suojelukeinojen toteutumista. Vuonna 2019 tällaista kartoitusta tehtiin muun muassa lannoitteiden merikuljetuksiin liittyen. Lisäksi selvitettiin uusia toimenpiteitä maa- ja metsätaloudesta tulevien ravinnepäästövalumien vähentämiseksi.

Samaan aikaan seurataan muita Itämeren ympäristökysymyksiä, kuten haitallisten aineiden päästöjä, ja säätiön mahdollisuuksia vaikuttaa niihin. Säätiö toimii aktiivisena yhteiskunnallisena vaikuttajana ja pitää esillä Itämeren suojelun prioriteetteja HELCOMissa ja muilla foorumeilla. Säätiö käy aktiivista vuoropuhelua ympäristöhallinnon ja poliittisten päätöksentekijöiden kanssa.

Lähikalahanke +

Särkikalat merestä lautaselle

ITÄMEREN SISÄINEN KUORMITUS

VUONNA 2019 päättynyt, viisi vuotta kestänyt **Lähikalahanke** on kierrättänyt merkittävän määrän ravinteita merestä maalle särkikalajien hoitokalastuksella sekä rakentanut vajaasti hyödynnettylle kotimaiselle kalalle reittiä suomalaisten ruokalautasille. Paitsi että kotimainen särkikalat on herkullista ja terveellistä, sen pyynti myös poistaa ravinteita Itämerestä. Itämerestä kestävästi pyydetyn kalan syöminen on fiksua ja maistuvaa keino suojella rakasta mertamme.

Lahna, Itämeren ruoka-aitan aliarvostettu herkku on löytänyt tiensä monen ihmisen lautaselle John Nurmisen Säätiön Lähikalahankeeseen avulla. Kaupoista voi ostaa jo monia maittavia lahna- ja särkituotteita, kuten Pirkka Saaristolaiskalapihvejä, joissa on hyödynnetty Lähikalahankeeseen kalastettua lahnaa.

johnnurmisen-saatio.fi/hankkeet/lahikalahanke

EUROOPAN UNIONI
Euroopan
aluekehitysrahasto

Pirkka Saaristolaiskalapyörykkä on kolmas Saaristolaiskalapihvi-tuote. Tuotteet on valmistettu lahnaa, joka pyydetty kestävästi John Nurmisen Säätiön Lähikalahankeeseen. Tuotteilla on Hyvä Suomesta -merkki.

Baltic Fish -hanke +

Kalaherkut ruokapöytiin Ruotsissa ja Ahvenanmaalla

ITÄMEREN SISÄINEN KUORMITUS

VAJAASTI HYÖDYNNETTYJEN kalalajien kestävä hoitokalastus auttaa rehevöitynyttä Itämerta sekä tarjoaa kuluttajille uuden vesistö- ja ilmastoystävällisen proteiinin lähteen. Suomessa menestyksekkäästi toteutetun Lähikalahankeeseen innoittamana John Nurmisen Säätiö, Race For the Baltic, Guldhaven Pelagiska, Rädda Lumparn ja Ålands Fiskarförbund käynnistivät vuonna 2019 yhteisen **Baltic Fish -hankkeen**, joka tähtää särkikalajien hoitokalastuksen kaupallistamiseen myös Ahvenanmaalla ja Ruotsissa. Baltic Fish -hanketta rahoittaa Suomen ja Ruotsin valtioiden Baltic Sea Action Plan -rahasto, jota hallinnoi pohjoismainen ympäristörahoitusyhtiö NEFCO.

Hankkeen tavoitteena on tuoda kestävästi tuotettuja, paikallisesta särkikalasta valmistettuja tuotteita Ruotsin ja Ahvenanmaan markkinoille, ja ensimmäiset särkikalalaherkut ovatkin jo ravintoloiden käytössä. Lisäksi hankkeessa luodaan molemmille rannikkoalueille säännöt merialueen ekologisesti kestäväälle hoitokalastukselle.

johnnurmisen-saatio.fi/hankkeet/baltic-fish

GULDHAVEN PELAGISKA AB

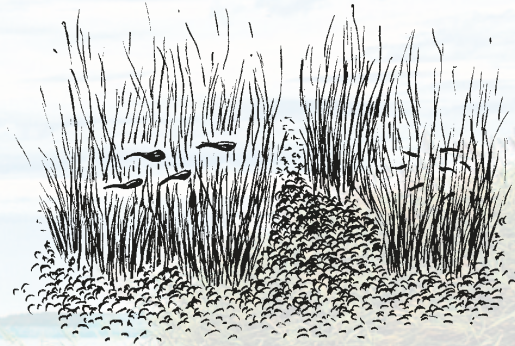
Tutustu särkikalaresepteihin Guldhaven Pelagiskan sivuilla: guldhaven.se/recept-inspiration

HAUKITEHDAS

KUVITUS JA TEKSTI: MIINA MÄKI

1. HAUKI RIPOTTELEE MÄTIMUNANSA HARVAKSELTAAN KUTUALUEEN KASVILLISUUDEN JOUKKOON. HYVÄ KUTUALUE VOI HOUKUTELLA PAIKALLE KYMMENIÄ EMOKALOJA.

2. KUORIUTUMISEN JÄLKEEN PIENET HAUENPOIKASET KIINNITTÄVÄT VESIKASVEIHIN NOIN VIIKON AJAKSI, JA JATKAVAT KASVUAAN RUSKUAISPUSSEIN SISÄLTÄMÄN RAVINNON TURVIN.

3. VARTUTTUAAN HUIKAN HAUENPOIKASET LÄHTEVÄT ETSIMÄÄN KASVILLISUUDEN SEASTA RAVINNOKSEEN ELÄINPLANKTONIA JA PIENEMPIÄ KALANPOIKAISIA, MYÖS LAJITOVEREITAAN. KUTUALUEEN TÄYTYY TARJOTA PIENILLE HAUENPOIKASILLE TARPEEKSI RAVINTOA, JOTTA NE EHTIVÄT KASVAA RIITTÄVÄN NOPEASTI SELVIYTYÄKSEEN MYÖS KUTUALUEEN ULKOPUOLELLA.

4. NOIN KUUKAUDEN KULUTTUA KUORIUTUMISESTAAN, VAJAAN 10 CM:N MITTAISINA, HAUENPOIKASET JÄTTÄVÄT SUOJAISEN KASVUPAIKKANSA JA SUUNTAAVAT JOUKOITTAIN KOHTI VÄLJEMPIÄ VESIÄ. PIKKUHAUET SAALISTAVAT ESIMERKIKSI RUOVIKOISSA JA RANTOJEN VESIKASVILLISUUDEN SEASSA.

SEABASED-hanke

Ratkaisuja meren sisäiseen kuormitukseen

ITÄMEREN SISÄINEN KUORMITUS

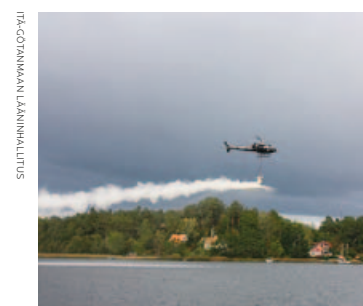
VUONNA 2018 käynnistyneen SEABASED-hankkeen keskeisenä tavoitteena on tuoda Itämeren suojeluun liittyvään päätöksentekoon lisää tietoa toimista, joilla voitaisiin täydentää maalla tehtäviä päästövähennystoimia vähentämällä mereen jo päätynyttä ravinnekuormitusta. Hankkeessa kartoitetaan eri sidosryhmien ja tiedeyhteisön näkemyksiä sekä olemassa olevaa tietoa meren sisäistä kuormitusta vähentävien toimien hyödyistä, kustannuksista, riskeistä, toteutettavuudesta ja rahoitusmahdollisuuksista. Lisäksi tavoitteena on poistaa merestä ravinteita ja siten parantaa vedenlaatua paikallisesti pilotoimalla menetelmiä, joista tarvitaan vielä tietoa ja käytännön kokemuksia päätöksenteon ja jatkotyön suuntaamisen tueksi. Hankkeen päärahoittaja on EU:n Interreg Central Baltic -ohjelma.

Vuonna 2019 hankkeessa järjestettiin useita työpajoja, joiden tulokset auttavat koostamaan ohjeistusta meren sisäistä kuormitusta vähentävien toimenpiteiden soveltamiseen käytännössä. Ahvenanmaalla on kierrätetty ravinteita kasteluveden mukana merenpohjalta pelloille hyvin tuloksin. Laboratoriotesteissä saatiin lupaavia tuloksia Gotlannin kalkkikiven soveltuvuudesta

rehevöittävän fosforin sitomiseen meren pohjasedimenttiin. Menetelmää testataan myös hapettomilla ja sisäisestä kuormituksesta kärsivillä merenlahdilla, ensimmäinen merilevitys tehtiin Linköpingissä 10 hehtaarin alueella syksyllä 2019. Lisäksi Ruotsissa ja Ahvenanmaalla toteutettiin paikallisia petokalakantoja tukevia toimia, kuten kolmipiikin hoitokalastusta, sekä perustettiin petokaloille sopivia lisääntymisalustoja.

Vuonna 2020 käynnistetään Tukholman ja Turun saariston kalkkikivipilotit. Lisäksi mahdollisesti testataan merenpohjasta happea kuluttavan, sedimentin aktiivisen pintakerroksen poiston tehoa kokeellisesti laboratoriomittakaavassa. Jo toteutettujen pilottien osalta vaikutusten seuranta jatketaan myös vuonna 2020. Piloteista saatavat tulokset, taloudelliset, lainsäädännölliset ja tekniset toteutettavuustiedot kootaan ohjeistukseksi jatkohyödyntämistä varten. Lisäksi jatketaan kartoitustyötä sidosryhmien parissa erilaisten kokemusten, näkemysten ja mielipiteiden keräämiseksi. Hanke päättyy keväällä 2021.

seabasedmeasures.eu

Käsiteltyä kalkkikiveä levitettiin syksyllä 2019 yhteensä 10 hehtaarin alueelle Linköpingissä, Ruotsissa.

Satakunnan lantakierrätyspilotti

HKScan, Raisio ja John Nurmisen Säätiö parantavat lannan ravinteiden hyötykäyttöä uudessa yhteishankkeessa

MAATALOUDEN PÄÄSTÖT

Prosessoimalla lantaa niin, että sen fosforipitoisuus kasvaa ja kokonaisuudessa pienenee, voidaan levitysalaa laajentaa pidemmän kuljetusmatkan päässä oleville alhaisen fosforitason peltolohkoille. Kuvassa separoitua lantaa.

KOTIELÄINTUOTANNOSSA syntyvä lantaylijäämä on haaste monille eläintuotantotiloille. Lietelannan kuljetus on kustannustehokasta vain melko lyhyen kuljetusmatkan päässä oleville peltoalueille. Siksi alueille, joille on keskittynyt runsaasti eläintuotantoa, pelloille levitettävät lannoitusmäärät kasvavat etenkin fosforin suhteen kasvien tarvetta suuremmaksi. Tämä puolestaan nostaa peltojen fosforitasoa ja sen myötä lisää niiltä tulevia ravinnevalumia vesistöihin. Suomessa eläintuotanto on keskittynyt etenkin Länsi-Suomeen ja Pohjanmaalle.

Prosessoimalla lantaa niin, että sen fosforipitoisuus kasvaa ja kokonaisuudessa pienenee, voidaan levitysalaa laajentaa pidemmän kuljetusmatkan päässä oleville, kasvinviljelyvaltaisilla alueilla sijaitseville alhaisen fosforitason peltolohkoille. Pitkään pelkillä keinolannoitteilla lannoitettujen kasvinviljelyvaltaisten alueiden maaperä hyötyy paitsi fosforista, myös lannan mukana tulevasta orgaanisesta aineksesta.

Satakunnan lantakierrätyspilotissa John Nurmisen Säätiö sekä lihantuottajapuolelta HKScan, yhtiön sianlihan sopimustuottaja Emomyly ja kasvinviljelypuolelta Raisio ovat sopineet yhteistyöstä, jonka tavoitteena on parantaa ruoantuotannon alueellista ravinnetasapainoa ja vähentää ravinnevalumia Itämereen.

Hankkeessa siirretään kolmen vuoden aikana yhteensä noin 7 500 kg lantafosforia ravinneylijäämäisestä eläintuotannon keskittymästä, Satakunnan Huittisista, ravinnealijäämäiselle viljelyalueelle Pirkkanmaalle. Tarkoituksena on sekä tuottaa paikallisia ympäristöhyötyjä niin vesistöjen kuin maaperänkin tilan paranemisen kautta, että vähentää Selkämereen päätyvää ravinnekuormitusta. Lisäksi tavoitteena on tuottaa tietoa ja toimintamalleja eläintuotannon ravinnetasapainon parantamiseksi koko Suomessa.

johnnurmisen-saatio.fi/hankkeet/satakunnan-lantakierrätyspilotti

Gypsum Initiative

Kipsikäsittely koko Itämeren alueelle

MAATALOUDEN PÄÄSTÖT

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ, Suomen ympäristökeskus ja Helsingin yliopisto ovat käynnistäneet vuoden 2020 alussa **Gypsum Initiative** -hankkeen, jonka tavoitteena on levittää tietoa tehokkaaksi vesiensuojelutoimeksi havaitusta peltojen kipsikäsittelystä Itämeren alueella sekä selvittää menetelmän soveltuvuutta eri maissa. Ympäristöministeriö rahoittaa hanketta ulko-ministeriön myöntämällä Itämeren, Barentsin ja arktisen yhteistyön määrärahalta.

Kaksivuotisessa hankkeessa on tavoitteena luoda kipsikäsittelyn mahdollistavat viljelijöiden, tutkijoiden ja viranomaisten yhteistyöverkostot Baltiaan, Puolaan, Saksaan, Ruotsiin ja Tanskaan, tehdä pienen mittakaavan analyysjä kipsin soveltuvuudesta paikallisiin olosuhteisiin sekä valmistella kipsin laajamittaisempaa käyttöä ja sen saamista kansallisiin maatalouden tukiohjelmiin Itämeren rantavaltoissa.

johnnurmisen-saatio.fi/hankkeet/gypsum-initiative

Aktiivista jo päättyneiden hankkeiden seuranta

Säätiö seuraa aktiivisesti muun muassa Venäjällä, Valko-Venäjällä ja Puolassa jo päättyneitä puhdistamohankkeita, joissa se on ollut mukana rahoittajana tai toteuttajana. Hankekumppanit raportoivat säätiölle säännöllisesti lähtevien jätevesien puhdistustasosta sekä säätiön toimittamien laitteiden käytöstä.

Säätiö on pitänyt yllä tiiviitä yhteistyösuhteita myös lannoitteita tuottavaan EuroChemiin. Säätiön ja EuroChemin yhteistyön tuloksena Venäjän Laukaanjokeen Fosforit-lannoitetehtaalta tulleet fosforipitoiset jätevedet saatiin vuonna 2012 ohjattua tehokkaan puhdistuksen piiriin. Vuonna 2019 säätiön edustajat kävivät tutustumassa Fosforit-tehtaan uuteen typpituotantolinjaan, jonka myötä tehdasalueen lannoitetuotannossa voidaan muutaman vuoden sisällä siirtyä täysin suljettuun vesikiertoon.

YHTEISTYÖLLÄ ITÄMERI PUHTAAKSI!

Teollisten jätevesien käsittely on Itämeren alueella yhä monin paikoin merkittävä haaste. Teollisuuden jätevesiä johdetaan edelleen ilman esikäsittelyä kunnallisille puhdistamolle, jolloin puhdistamon toiminta saattaa häiriintyä ja puhdistustulos heikentyä.

Helsingin kaupunki, John Nurmisen Säätiö ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut ratkovat tätä haastetta Itämeren alueen maiden yhteisessä BEST-hankkeessa (Better Efficiency for Industrial Sewage Treatment).

- Tavoitteena on saada teollisuuslaitokset esikäsittämään teollisuusjätevedet ennen kuin ne johdetaan kunnalliselle puhdistamolle ja vähentää siten ympäristökuormitusta Itämereen.
- Projektissa pyritään jakamaan tietoa hyvistä käytännöistä ja parantamaan yhteistyötä eri toimijoiden, kuten teollisuuslaitosten, jätevedenpuhdistamojen ja ympäristöviranomaisten välillä.

Monet suomalaiset yritykset ovat kehittäneet hyviä käytäntöjä esikäsittelykseen jätevetensä tai vähentäneet niiden syntyä ennen jätevedenpuhdistamolle johtamista. BEST-hankkeen viestintäkampanjassa esitellään suomalaisten yritysten esimerkillisiä ratkaisuja.

Tutustu esimerkkeihin hyvistä teollisten jätevesien käsittelykäytännöistä sosiaalisessa mediassa tunnisteella #BEST_BalticSea

bestbalticproject.eu

Miten estää haitallisten aineiden pääsy viemäriin metallien pintakäsittelyssä?

Esimerkki ratkaisusta!

Hiontapölyn talteenotto

Hiontapölyn talteenotto vähentää vesipesun tarvetta ja jäteveden syntymistä.

Veden kierrätys

Pinnoituslinjat kierrättävät vettä ja vähentävät siten jäteveden määrää sekä raskasmetallien käyttöä.

Jätevesien esikäsittely

Vakuumitilaus puhdistaa prosessivedet viemäröintikelpoiseksi.

Metallipitoinen liete kierrätetään

Esikäsittelyn jälkeen jäävä metallipitoinen liete toimitetaan kierrätysalan yritykselle käsiteltäväksi.

Esikäsittelyt jätevedet eivät aiheuta ongelmia puhdistamolla, Itämeri kiittää!

BEST +

Teollisten jätevesien käsittely tuo haasteita paikallisille jätevedenpuhdistamoille

TEOLLISUUDEN PÄÄSTÖT

BEST-HANKKEESSA tehostetaan teollisten jätevesien puhdistusta koko Itämeren alueella. Siten voidaan vähentää Itämereen päätyvää ravinteiden ja haitallisten aineiden kuormaa.

Parannukset saadaan aikaan tunnistamalla ja ottamalla käyttöön hyviä käytäntöjä teollisten jätevesien sääntelyssä ja esikäsittelyssä, kehittämällä teollisuuden, viranomaisten ja vesilaitosten yhteistyötä sekä tekemällä konkreettisia investointeja puhdistamoille.

Vuonna 2017 käynnistynyt BEST on EU:n Itämeri-strategian lippulaivahanke, jota toteutetaan 16 hankepartnerin voimin. Hanketta johtaa Helsingin kaupunki, sen päärahoittaja on EU:n Itämeren alueen Interreg-ohjelma ja kokonaisbudjetti noin 3,6 miljoonaa euroa.

Säätiön roolina hankkeessa on vastata teollisten jätevesien käsittelysuositusten laatimisesta sekä tukea niiden käyttöönottoa Itämeren laajuisesti. Lisäksi säätiö koordinoi ja tukee paikallisten kumppaneiden työtä teollisten jätevesien käsittelyn parantamiseen tähtäävien toimintatapojen kehittämiseksi. Säätiö hyödyntää työssä laajaa kokemustaan yhteistyöhankkeista eri sidosryhmien kanssa.

Vuonna 2019 hankkeessa koottiin raportti teollisten ja kotitalousjätevesien yhteiskäsittelyn nykytilasta ja ongelmakohdista. Hankkeessa työskentelään parhaillaan suosituksia, joissa nostetaan esiin lainsäädäntöön, teollisten jätevesien esikäsittelyyn ja yhteistyön parantamiseen liittyviä kehitystarpeita ja niiden ratkaisuehdotuksia. Hankkeen päätösvuonna 2020 toteutetaan myös viestintäkampanja, jossa eri teollisuudenalojen toimijat jakavat parhaita käytäntöjään jätevesien käsittelyssä.

Lviv +

biokaasuhanke

Lvivin biokaasuhankkeessa estetään ravinteiden pääsy biokaasulaitoksesta Itämereen

TEOLLISUUDEN PÄÄSTÖT

SÄÄTIÖ käynnisti **Lvivin biokaasuhankkeen** vuonna 2015. Hanke toteutetaan yhteistyössä Lvivin kaupungin ja vesilaitoksen sekä Lvivin kaupunkiin biokaasulaitosta rahoittavien pohjoismaisen ympäristörahoitusyhtiön NEFCOn, Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin EBRD:n ja eräiden muiden eurooppalaisten rahoittajien kanssa.

Hankkeessa rakennetaan tehostettu fosforinpoisto Ukrainan Lviviin lähitulevaisuudessa valmistuvan biokaasulaitoksen jätevesille. Tavoitteena on varmistaa, ettei Itämeren valuma-alueella sijaitsevan biokaasulaitoksen tuottama fosfori päädy Poltva-jokeen ja sitä kautta rehevöittämään Itämeriä. Tehokkaasti fosforinpoiston avulla voidaan estää noin 170 tonnin vuosittainen fosforipäästö vesistöihin.

Biokaasulaitoksen rakennustyöt ovat viivästyneet. Kun rakentaminen saadaan alkuun, säätiö käynnistää suunnittelutyön fosforinpoistoinvestointien teknisistä ja kaupallisista asioista.

johnnurmisenfaat.io.fi/hankkeet/lvivin-biokaasuhanke

johnnurmisenfaat.io.fi/hankkeet/best-hanke

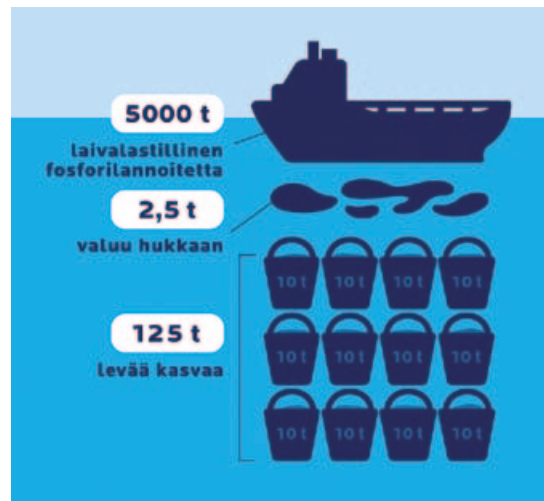
Lannoitelaivaus⁺

Hankkeen tavoitteena lannoitteiden merikuljetusten ravinnepäästöjen vähentäminen

ITÄMEREN SUOJELUSSA tunnistettiin muutama vuosi sitten uusi, mahdollisesti hyvin merkittävä ravinnepäästölähde: lannoitteiden merikuljetukset. Ravinnepäästöriski liittyy satamissa tapahtuvaan lannoitlastien lastaukseen ja purkuun sekä lannoitteita kuljettaneiden alusten ruumien pesuun avomerellä. Lannoitelastauksissa ongelmana ovat muun muassa lannoitteiden pölyäminen, joutuminen mereen joko suoraan lastausvaiheessa tai satamien hulevesien mukana, sekä muut käytännöt, joissa pölyävä materiaali kulkeutuu ilman mukana ympäristöön. Lisäksi lastiruumien lannoitepitoisten pesuvesien päästäminen mereen 12 merimailin päässä rannikosta on luvallista kansainvälisten sopimusten mukaan, koska niissä ei ole haitallisia aineita.

Koska päästölähteen mittaluokka ja merkitys Itämeren rehevöitymisen kannalta voi olla pahimmillaan suuri, säätiö päätti vuoden 2019 lopussa käynnistää uuden **Lannoitelaivaus-hankkeen**. Hankkeen ensi vaiheessa selvitetään satamien lannoitelastaukseen sekä lastiruumien pesuun liittyvät parhaat tekniikat ja käytännöt sekä pyritään tarkentamaan ongelman suuruutta Itämeren suurimmissa lannoitesatamissa. Seuraavassa vaiheessa edistetään päästöjä vähentävien toimien käyttöönottoa koko Itämeren alueella yhdessä alan toimijoiden, kuten satamien, satamaoperaattoreiden, lannoitteiden valmistajien ja kaupunkien kanssa.

johnnurmisenlaatio.fi/hankkeet/lannoitelaivaus-hanke

Hankkeen mittakaavaa havainnollistaa kuvitteellinen esimerkki. Rahtilaivassa on lastina 5 000 tonnia lannoitetta. Lastina olevassa yhdistelmälannoitteessa fosforia on viisi prosenttia. Kuljetussopimuksissa sallittu, pääasiassa lastauksen eri vaiheissa syntyvä hävikki on 0,5 % lastista. Tässä laskelmassa on oletettu, että hukka olisi tästä vain kymmenesosa. Tällöin mereen päätyisi 2,5 tonnia lannoitetta, joka sisältää 125 kg fosforia. Tämä fosforimäärä riittäisi tuottamaan mereen päätyessään 125 tonnia levää.

KORTTUS-ANNE HAAKANEN

Sustainable⁺ Biogas

Tavoitteena biokaasutuotannon ravinnepäästöjen vähentäminen

MARJUKKA PORNARI

SÄÄTIÖ rahoitti vuonna 2017 koko Itämeren alueen laajuisen esiselvityksen biokaasutuotannon ravinnepäästöriskeistä Itämereen. Vuonna 2018 valmistuneen selvityksen mukaan biokaasun tuotanto aiheuttaa useissa Itämeren alueen maissa ravinnepäästöjä, jotka päätyvät vesistöihin ja Itämereen.

Vuonna 2019 säätiö, yhdessä eri organisaatioista muodostuvan hankeconsortion kanssa, haki EU Interreg Central Baltic -ohjelmasta rahoitusta uudelle **Sustainable Biogas -hankkeelle** (Sustainable Nutrient Management in Biogas Production), jonka tavoitteena on biokaasutuotannon ravinnepäästöjen vähentäminen niin tuotannosta kuin mädätteiden käytöstä Suomessa, Latviassa ja Ahvenanmaalla. Myönteinen rahoituspäätös saatiin tammikuussa 2020, ja hanke käynnistyi myöhemmin keväällä.

johnnurmisenlaatio.fi/hankkeet/sustainable-biogas

Muoviroskien poimintaa ja Itämeri-kasvatusta

John Nurmisen Säätiö ja Luonto-Liitto tarttuivat kesällä 2019 roskapihtien varteen satojen aktiivisten vapaaehtoisten kanssa osana yhteistä #muovitonmeri-kampanjaa. Kesän aikana siivosimme rantoja mm. Helsingissä, Tampereella, Turussa ja Bengtsärin leirisaarella. Tapahtumissa ympäristökasvatus oli vahvassa roolissa: John Nurmisen Säätiön ja Luonto-Liiton Itämeriryhmän pisteellä tutustuttiin Itämeren yleisimpiin rantaroskiin ja jaettiin Itämeren suojeluvinkkejä. Lapset oppivat lisää meristä ja niiden suojelusta leikkimielisen roskaonginnan ja värityskuvien kautta.

Yhteistyö Luonto-Liiton kanssa jatkui syksyllä, kun yhdessä työstetyt opetusmateriaalit tulivat osaksi yläkoulujen Itämeri-kasvatusta. Oppitunnilla sukelletaan Itämeren syvyyksiin, tutustutaan tärkeimpiin lajeihin, perehdytään Itämeren vaivaavaan rehevöitymiseen ja pohditaan, mitä suojelutekoja jokainen meistä voi tehdä Itämeren hyväksi.

Opettajat voivat tilata koululle Itämeri-lähtetilään veloituksetta Luonto-Liiton kautta. Yhteistyö Luonto-Liiton kanssa jatkuu vuonna 2020 sekä #muovitonmeri-kampanjan että koulujen Itämeri-oppituntien muodossa.

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN

YHTEISTYÖKUMPPANIT 2019–2020

SvJ BERGRÄDINNAN
SOPHIE VON JULINS
STIFTELSE

MOOMIN

sanoma

SUPERCELL

fortum

KOTIMAAN ENERGIA

ORION

YARA
Knowledge grows

ÅLANDSBANKEN

Interreg
Baltic Sea Region

Euroopan unioni
European Union

Interreg
Central Baltic

RIIGIST LUDVIGS MÄRITUSE
STIFTELSE • SÄBÖ

CLARION HELSINKI
BY ROBBIE CHURCH

CO
COLORADO
ORDER

Cubus

DURAT

RESEARCH

FREX
RETURN TO
THE ROOTS

GEBERIT

GULDVIVA™

HalpaHalli

HAVATOR

ÖSTERSJÖFÖRENINGEN
STÅVERPÅSÄTTET
BÄLTERPROJEKTION

if..

ARI KIVILÄ
KIVILÄ KIVILÄ
KIVILÄ

Langh

LAPUAN
KANKURIT

LIDL

Greta Maria
Lindbloms Stiftelse

Metropolia

metso

nanso

NAUTOR
SWAN
SI
The Helmsman

NEFCO

NIB

Nordkalk

Nord Stream 2

Oriola

PARTIOAITTA

posti

PÖYRY

RAMBOLL

ROSCHIER

SLUSH

TALLBERG

VIKING LINE

VINCIT

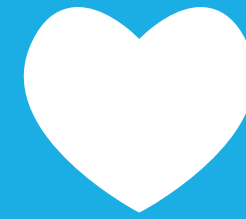
WEISELL
SÄÄTIÖ

JENKKA
ANTTI
MINNIN
KÄSIVÄ
SÄÄTIÖ

WÄRTSILÄ

Ympäristöministeriö
Miljööministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriö
Miljööministeriet
Ministry of the Environment

Kiitämme kaikkia
meille lahjoituksen
tehneitä sekä
pro bono -työtä
ja palveluita
lahjoittaneita, teidän
avullanne työmme
jatkuu!

Aiven Oy, Algol Oy, Ali ja Tujan Nylundin Säätiö, Oy Arvid Nordquist Finland Ab, Atostek Oy, Aurora Infrastructure, Arkkitehtitoimisto Virkkunen & Co Oy, Aventure Partners Oy, Awake.ai Oy, Balance-Team Oy, Baltic Yachts Oy, BeWtr Oy, Boehringer Ingelheim Finland, desico Oy, Coverhall Oy, Docendo Oy, Emmaus Helsinki ry, Esbo Marthaförening, Econet Oy, EmCe Palkkalpalvelut Oy, Evli Pankki Oyj, Fact Law, Fenix Outdoor Finland, Fleet Innovation Oy, Flow Festival Oy, Freska Finland, Golden Oriol, Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu, Helsinki International Horse Show, Helsingin Juhlaviikot, Henley Alumni ry, Hotelli Rantapuisto, Howden Finland Oy, Hämeenlinnan tradenomiopiskelijat, Imerys Minerals Oy, JoyActor, Järvenpään Kaupunki, Kaakon Viestintä Oy, K-Citymarket, Kids Company Oy, Kiilto Oy, KTC Finland, Lakiasiaintoimisto Amos Oy, Lapetek Group Oy, Lataamo Group Oy, Lions Club, Live Nation Finland, Loimu ry, Makia Clothing Oy, MCF Corporate Finance Oy, Metroauto Group Oy, Oy Moccamaster Nordic, Nor-Maali Oy, Ocean Ladies, Osmia Oy, Osuuskunta Suomen Asuntomessut, Orkla Confectionery & Snacks Finland Ab, Rauman Energia, Rejlers Finland Oy, PLC Uutechnic Group, Pyhän Henrikin Apteekki, Qentinel Finland Oy, Rightware Oy, Ritvanen Partners, RoihuLaw, Roschier, RunFest, Rödl & Partner Asianajotoimisto Oy, Saaren Taika, Salesforce, Sinituote Oy, Skipperi, Sound of Sea, Stena Recycling Oy, Sukeltajaliitto ry, Suomen Uimaopetus- ja Hengenvastusliitto ry, Suomenlinnan matkailuexpert Oy, Suomen Palautuspakkaus Oy, Suomen Uusiomuovi Oy, Superson Oy, T-Media Oy, Tallink Silja Oy, Tapaturmavakuutuskeskus TVK, Teknologiateollisuus ry, Ticketmaster Suomi, Trevian Asset Management Oy, Tuoriniemi Dream Oy, Tönne von Christiersons Legat, Vakka-Suomen Voima Oy, VESI Bottle, Voiveljet Oy, Wennstrom Fuel Systems Oy, Whitelake Software, Xtra Stærk Ocean Racing Society ry

SÄÄTIÖN VARAINHANKINTA TOIMINNAN MAHDOLLISTAJANA

SÄÄTIÖ rahoittaa toimintansa lahjoitusvaroilla, avustuksilla, julkisella rahoituksella sekä vuokraus- ja sijoitustoiminnan tuotoilla. Tuottoja saadaan myös kirja- ja tuotemyynnistä sekä esimerkiksi tapahtumien pääsylippumyynnistä. Keräämme varoja yrityksiltä ja yksityishenkilöiltä sekä haemme avustuksia rahastoista ja apurahasäätiöistä. Lahjoitusten lisäksi saamme julkista rahoitusta (esim. EU, ympäristöministeriö) sekä vuokraus- ja sijoitustoiminnan tuottoja.

Keräämme lahjoituksia säätiön koko toimintaan ja käytämme lahjoitetut varat konkreettisiin Itämeren pelastustoimiin sekä toimintaan ja hankkeisiin arvokkaan merellisen kulttuuriperinnön vaalimiseksi sekä ympäristökasvatukseen, yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja merellisen kulttuurisällön tuottamiseen. Vuonna 2019 säätiön saamat lahjoitukset koko toiminnan hyväksi kasvoivat merkittävästi. Lahjoitusten avulla säätiö voi varmistaa toimintansa jatkuvuutta.

Vuonna 2019 varainhankinnassa saatiin lahjoituksia Puhdas Itämeri -hankkeille 1 743 142 euroa, yleislahjoituksia 602 411 euroa ja merikulttuurille 175 000 euroa. Vantaanjoen kipsihankeeseen saatiin lahjoituksia ja avustuksia yhteensä 290 722 euron arvosta. Tarkemmat tiedot säätiön toiminnan rahoituksesta löytyvät tämän vuosikertomuksen sivulta 50 sekä tilinpäätöksestä.

Säätiö valmisteli vuoden 2019 aikana Moomin Charactersin kanssa kansainvälistä #MEIDÄNMERI-suurkampanjaa. Vuoden 2021 heinäkuun loppuun kestävä kampanja julkistettiin yhdessä Moomin Charactersin kanssa Porin SuomiAreenalla heinäkuussa 2019 ja kampanja käynnistyi Helsingin venemessuilla helmikuussa 2020. Kampanjan tavoite on lisätä tietoutta Itämeren tilasta ja kerätä varoja säätiön työhön meren ja sen perinnön pelastamiseksi. Keräystavoite on miljoona euroa.

Olemme mukana yhteistyökampanjoissa ja -verkostoissa, jotka tuovat säätiölle lisää tunnettuutta sekä uusia kumppanuuksia. Itämeren ja sen perinnön pelastaminen on yrityksille ajankohtainen tapa toteuttaa ympäristötyötä ja yhteiskuntavastuuta. Tuemmalla John Nurmisen Säätiötä yritykset ovat mukana tekemässä konkreettista ja tuloksellista Itämeren suojelutyötä, vaikuttamassa yhteiskunnallisesti sekä varmistamassa, että meren tarinat siirtyvät myös tuleville sukupolville.

Yritysten ja yksityishenkilöiden tuki ovat avainroolissa siinä, että säätiö voi toteuttaa konkreettisia ja tuloksellisia Itämeren suojelun ja kulttuuriperinnön vaalimisen toimenpiteitä. Säätiö toteuttaa suurelle yleisölle kohdennettuja varainhankintakampanjoita ympäri vuoden.

Tutustu verkkosivuillamme monipuolisiin tapoihin osallistua työhömme ja ota yhteyttä!

YRITYSYHTEISTYÖ VUONNA 2019

”

PARTIOAITTA

”LAHJOITAMME Partioaitan 365-klubilaisten ostoksista aina 1 % Ympäristöbonukseen. Aktiiviset klubilaisemme äänestivät John Nurmisen Säätiön yhdeksi lahjoituskohteista, sillä huoli Itämeren tilasta on suuri. Me ja asiakkaamme uskomme John Nurmisen Säätiön menetelmiin ja haluamme auttaa tässä työssä.”

– Nina Ehrnrooth, toimitusjohtaja, Partioaitta

MONET YRITYSLAHJOITTAJAT jatkoivat säätiön tukijoina ja mukaan saatiin myös uusia tukijoita. Yhteistyöehdotuksia markkinointi- ja tuotemyyntiyhteistyöstä tuli aiempia vuosia enemmän. Säätiön päätukijoina toimivat vuonna 2019 Supercell, Sanoma, Orion, Yara, Kotimaan Energia, Fortum ja Sophie von Julins Stiftelse. Avaintukijoina Säätiöllä toimivat muun muassa August Ludvig Hartwallin Säätiö, Greta Maria Lindblom Stiftelse, Oy Julius Tallberg Ab, Partioaitta, Metso, Oriola, Cubus, Posti, Ramboll, Makia, Clarion Helsinki, Nanso, Golden Oriol, Laki-asiaintomisto Roschier, Nord Stream 2, IF Vakuutus, Langh Ships ja Metropolia.

Näkyviä markkinointi-, tuotemyyntiyhteistyö- tai tapahtumayhteistyötoteutuksia tehtiin muun muassa IF Vakuutuksen (kesäkampanja), Lidl Suomen (kestokassikampanjan lanseeraus), Duratin, Geberitin (kierätyskampanja), Gulddivan (juhlakorut), Sinituotteen (erikoismallisto), Flow Festivalin, Helsinki Horse Show:n sekä Helsingin Juhlaviikkojen kanssa. Säätiö näkyi kumppaneittensa kautta useilla foorumeilla, muun muassa LVI-alan julkaisuissa (Geberitin kautta), maan merkittävimmässä lääkealan tapahtumissa (mm. Orionin kautta) ja maan keskeisissä merellisissä tapahtumissa (Duratin kautta). Säätiölle kerättiin varoja muun muassa Baltic Sea Philharmonic -orkesterin juhlakonsertissa Musiikkitalolla, SUH ry:n

yritysuinitapahtumassa Uimastadionilla, RunFest -juoksutapahtumassa, Haaga-Helian ja Henley Business Schoolin juhlaaaloissa. Suurimmat markkinointi- ja tuotemyyntiyhteistyöt saavuttivat yli 200 000 euroa tuottoa, toivat merkittävää näkyvyyttä säätiölle ja niistä saatiin hyvää palautetta kumppaneilta. Säätiö valittiin myös yleisöäänestyksellä toistamiseen Partioaitan Ympäristöbonuksen saajaksi.

”

”VESISTÖJEN SUOJELU on meille tärkeää, koska puhdas kasteluvesi ja kalaiset vesistöt ovat ruokaketjun kulmakiviä. Lähimerellämme on lisäksi korvaamaton virkistysarvo. Tuemme vesistöjen suojelua kunnianhimoisilla kalavalikoiman vastuullisuustavoitteilla ja yhteistyöllä John Nurmisen Säätiön kaltaisten luotettavien toimijoiden kanssa.”

– Maija Järvinen, vastuullisuuspäällikkö, Lidl

WEISELL SÄÄTIÖ

”ITÄMERI on Suomen talouden keuhkoputki ja siitä on pidettävä hyvää huolta, jotta se palvelisi meitä jatkossakin. John Nurmisen Säätiö on ansiokkaasti tehnyt Weisell-säätiölle tärkeää merellisen kulttuuriperinnön taltiointia ja konkreettista Itämeren pelastustyötä.”

– Mikko Voipio, puheenjohtaja, Weisell-säätiö

KOTIMAAN ENERGIA

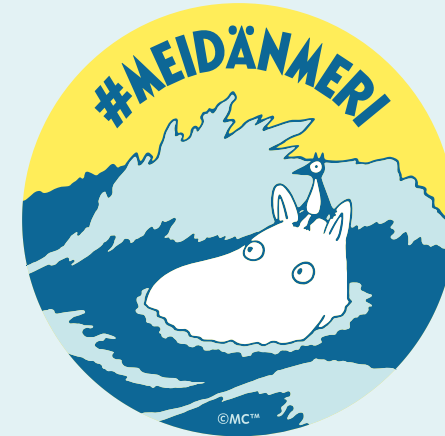
KOTIMAAN ENERGIA lahjoittaa vuosittain jokaisesta Vihreä valinta ja Aurinkoenergia-sopimuksesta viisi euroa John Nurmisen Säätiön Itämeren suojeluhankkeisiin. Vihreä Valinta -sähkössä käytetään energianlähteenä tuulivoimaa, aurinkovoimaa ja norjalaista Guarantee of Origin -alkuperäsertifioitua vesivoimaa. Vesivoiman alkuperä voidaan jäljittää aina laitostasolle asti, millä myös varmistetaan, että vesivoima on tuotettu vaelluskalaystävällisissä tuotantolaitoksissa.

”OLEN OLLUT Kotimaan Energian asiakas muutamia vuosia. Vuonna 2018 sopimukseen lisättiin Vihreä valinta eli sähköä tuottavat vesi, tuuli ja aurinko. Tämä tuotantotapa tukee omia ympäristöarvojani ja haluan omalta osaltani vaikuttaa kulutusvalinnoillani ilmastonmuutoksen vastaiseen työhön. Tuki John Nurmisen Säätiön Itämeri-työlle painoi myös paljon sopimuksen jatkamisessa.”

– Leena, Kotimaan Energian asiakas

”ON HIENOA, että yhtiö kantaa osaltaan vastuuta ympäristön suojelusta ja jopa vaelluskalojen elinoloista. Ei-fossiilisten energialähteiden hyödyntäminen näyttää olevan yhtiön eettinen toimintaperiaate. Arvostan sitä suuresti!”

– Olavi, Kotimaan Energian asiakas

© MOOMINCHARACTERS™

#MEIDÄNMERI

John Nurmisen Säätiön pitkäaikaiset yhteistyökumppanit **Sanoma**, **Supercell** ja **Orion** osallistuvat #MEIDÄNMERI-kampanjaan. Muumien tekijänoikeuksia hallinnoivan **Moomin Characters** -yhtiön ja John Nurmisen Säätiön yhteiskampanjan tarkoituksena on lisätä tietoutta Itämeren tilasta ja kerätä varoja John Nurmisen Säätiön työhön meren ja sen perinnön suojelemiseksi.

”OLEMME ILOLLA mukana tässä kunnianhimoisessa kampanjassa, jolla tavoitellaan konkreettisia parannuksia meren tilaan sekä suurta näkyvyyttä Itämeren asialle. Lahjoitusten ja tuotemyynnistä tulevien avustusten ohella kampanjaan osallistuvat tahot levittävät tietoa Itämeren tilasta ja suojelukeinoista.”

– Ilkka Paananen, toimitusjohtaja, Supercell

”ITÄMEREN ja ympäristön hyvinvointi ovat Orionille tärkeitä arvoja. #MEIDÄNMERI-kampanja nostaa tärkeän asian entistäkin useampien kansalaisten tietoisuuteen kaikissa Itämeren rantavaltioissa. Yhdistämällä voimamme Itämeri on vielä mahdollista pelastaa.”

– Timo Lappalainen, toimitusjohtaja, Orion

”YKSI SANOMAN keskeisimmistä arvoista on aktivoida ja innostaa ihmisiä keskustelemaan heille tärkeistä aiheista. Olemme jo pitkään tehneet yhteistyötä John Nurmisen Säätiön kanssa ja liitymme ilolla mukaan #MEIDÄNMERI-kampanjaan. Itämeren hyvinvointi ja ainutlaatuinen saaristomme ovat asioita, joista meidän tulee yhdessä pitää huolta. Itämeri on meidän kaikkien meri ja haluamme osaltamme kantaa kortemme kekoon sen pelastamiseksi.”

– Susan Duinhoven, toimitusjohtaja, Sanoma

”

SÄÄTIÖN TOIMINNAN RAHOITUS VUONNA 2019

SÄÄTIÖN varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut on kerrottu tuloslaskelmassa Merikulttuuri ja Puhdas Itämeri -hankkeet kohdissa sivulta 58 alkaen. Merikulttuurin toiminnan kulujäämä vuonna 2019 oli -101 401 euroa (-45 474 euroa vuonna 2018). Puhdas Itämeri -hankkeiden tilikauden ylijäämä oli kokonaisuutena 485 885 euroa (1 166 192 euroa vuonna 2018). Säätiön tuloslaskelmassa tilikauden ylijäämä rahastosiirtojen jälkeen vuonna 2019 oli 534 291 euroa (104 507 euroa vuonna 2018).

Varainhankinnassa saatiin lahjoituksia Puhdas Itämeri -hankkeille 1 743 142 euroa, yleislahjoituksia 602 411 euroa ja merikulttuurille 175 000 euroa. Vantaanjoen kipsihankkeeseen saatiin lahjoituksia ja avustuksia yhteensä 290 722 euron arvosta. Sanoma Oyj:ltä saatiin lahjoituksena mediatilaa yhteensä 150 000 euron arvosta. Varainhankinnan kulut vuonna 2019 olivat 539 929 (431 991 euroa vuonna 2018). Kuluihin sisältyy mm. mediatilakuluja, palkkakuluja ja varainhankintakampanjoiden ja varainhankinnan digialustojen kehityskuluja (esim. CRM-järjestelmän käyttöönottokuluja). Lisäksi säätiö on panostanut kuu-kausilahjoittamisen mahdollistamiseen. Varainhankinnan tulos kulujen ja toimintaan kohdentamisen jälkeen oli 62 481 euroa (-296 986 vuonna 2018).

Säätiön taseen loppusumma tilikauden 2019 lopussa oli 12 468 444 (10 471 616 euroa vuonna 2018). Oma pääoma oli 12 175 246 euroa (10 180 202 euroa vuonna 2018).

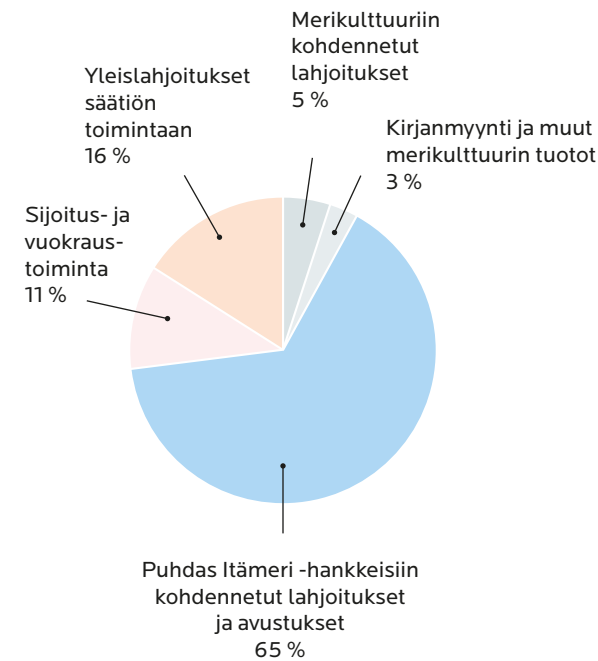
Merikulttuuritoiminnan rahoitus ja kulut

Merikulttuurin toiminta rahoitetaan kirjamyynnin tuotoilla, oheistuotteiden myynnillä, avustuksilla, lahjoitusvaroilla sekä säätiön omaisuudenhoitosalkun tuotoilla.

Säätiön kirjamyynnin tuotot vuonna 2019 olivat 113 728 euroa (118 100 euroa vuonna 2018). Merikulttuuritoimintaan tehtyihin lahjoituksiin 175 000 euroa (170 000 euroa vuonna 2018) sisältyy Ferringin tekemä 125 000 euron lahjoitus. Supercellin 450 000 euron lahjoituksesta 50 000 kohdennettiin merikulttuurille lahjoittajan toiveiden mukaisesti.

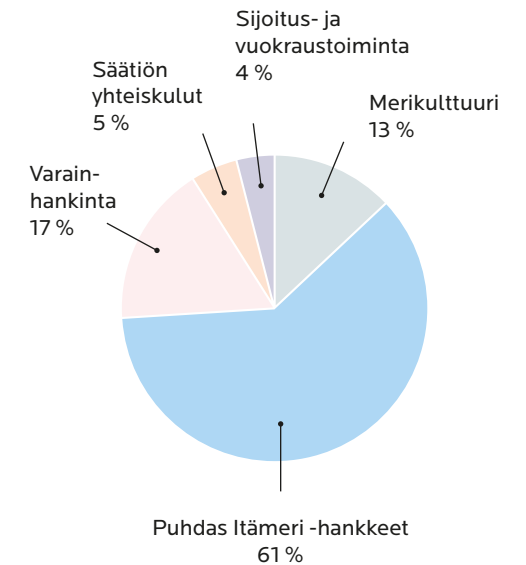
Merikulttuurin kulut olivat 395 332 euroa (404 657 euroa vuonna 2018). Kulttuuritoiminnan kulut koostuvat pääosin julkaisutoiminnan kuluista 177 380 euroa (178 769 euroa vuonna 2018), Loki-hankkeen kuluista 43 444 euroa (56 198 euroa vuonna 2018) ja yleiskuluista 78 565 euroa (110 225 euroa vuonna 2018). Julkaisu-toiminnan kuluihin sisältyy mm. markkinointi- ja varastointikustannukset sekä uusien kirjojen tuotantokustannukset. Tuotantokustannukset muodostuvat mm. kuvaoikeushinnoista, kirjailijoiden palkkioista ja painokustannuksista.

Säätiön kokoelmien arvo taseessa oli 725 007 kuten vuonna 2018.

KUVA 1. JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN TUOTTOJEN JAKAUTUMINEN VUONNA 2019.

Säätiö rahoittaa toimintansa lahjoitusvaroilla, avustuksilla, julkisella rahoituksella sekä vuokraus- ja sijoitustoiminnan tuotoilla. Tuottoja saadaan myös kirja- ja tuotemyynnistä sekä esimerkiksi tapahtumien pääsylippumyynnistä. Vuonna 2019 pääosa lahjoituksista annettiin edelleen Itämeren suojeluun, mutta säätiö sai myös huomattavasti aiempaa enemmän yleislahjoituksia koko toimintaansa. Yleislahjoitusten avulla säätiö voi varmistaa toimintansa jatkuvuutta, mihin sisältyy myös merellisen kulttuurisisällön tuottaminen.

KUVA 2. JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN KULUJEN JAKAUTUMINEN VUONNA 2019.

Kuvassa esitetään John Nurmisen Säätiön kulujen jakautuminen. Merikulttuurin kulut ovat pääosin julkaisutoiminnan kuluja ja säätiön toiminnasta valtaosa on Itämeren suojelutyötä. Lahjoitetuista varoista ohjattiin vuonna 2019 John Nurmisen Säätiön varsinaiseen toimintaan ja hankkeisiin noin 72 %, ja varainhankintaan sekä hallintoon noin 28 %. Puhdas Itämeri -hankkeiden kulut vuonna 2019 olivat 1 910 500 euroa (1 302 962 euroa vuonna 2018). Projektituloihin sisältyy säätiön omien asiantuntijoiden ja viestinnän palkkakuluja, matkakuluja, asiantuntijapalveluita sekä hankkeiden investointikustannuksia. Puhdas Meri -rahastosta katettiin myös kaikki säätiön varainhankinnan suorat kulut 539 929 euroa (431 992 euroa vuonna 2018). Huom. säätiön sijoitus- ja vuokraustoiminnan kulut katetaan sijoitustoiminnan tuotoista, ei lahjoitusvaroista. Osa säätiön hankkeista on EU-rahoitteisia tai muuten julkisesti rahoitettuja.

Puhdas Itämeri -hankkeiden rahoitus ja kulut

Itämeren suojeluun kohdennetut lahjoitukset ohjataan Puhdas meri II -rahastoon. Rahasto käsitellään säätiön omassa pääomassa erillisenä sidottuna rahastona, jonka pääomaa voidaan käyttää vain rahaston sääntöjen mukaiseen käyttötarkoitukseen. Rahaston pääoma 31.12.2019 oli 3 559 082 euroa (3 521 573 euroa vuonna 2018). Puhdas Itämeri -hankkeiden tilikauden ylijäämä oli kokonaisuutena 485 885 euroa (1 166 192 euroa euroa vuonna 2018). Rahastoon siirrettiin 37 509 euroa (785 795 vuonna 2018).

Säätiön Puhdas Itämeri -hankkeiden tuotot olivat yhteensä 2 396 385 euroa (2 469 154 euroa vuonna 2018). Säätiön saaman julkisen rahoituksen määrä vuonna 2019 oli 653 243 euroa (504 566 euroa vuonna 2018), joka koostuu EU:n rahoitusosuuksista sekä ympäristöministeriön myöntämästä tuesta Vantaanjoen kipsihankkeelle.

Säätiön varainhoito

Säätiön varallisuutta hoidetaan suunnitelmallisen tuottavasti. Säätiö ei käy aktiivisesti kauppaa rahoitusmarkkinoilla lyhyen aikavälin voiton tavoittelemiseksi. Säätiön hallitus seuraa sijoitusten tuottoa säännöllisesti kokouksissaan. Säätiön varallisuus on pyritty hajauttamaan vähäriskisiin sijoituksiin. Säätiön sijoitussalkun varojen hoidosta vastasi eQ. Tilikauden aikana sijoitussalkun markkina-arvo kehittyi suotuisasti ja säätiön sijoitustoiminnassa saatiin odotettua suurempi tulos vuonna 2019. Kulujen jälkeen säätiön pääomasalkun tulokseksi jäi 220 042 euroa (143 026 euroa vuonna 2018). Säätiö arvostaa sijoitusarvopaperit käypään arvoon.

Vuonna 2019 (31.12.2019) säätiön sijoitusten arvo oli 10 064 142 euroa vuonna (7 920 858 euroa vuonna 2018). Säätiön sijoitettava varallisuus koostuu Länsi-Pasilassa sijaitsevan Huolintatalon osakkeista sekä

varainhoitajan hoidossa olevasta omaisuudenhoitosalkusta. Joulukuusta 2017 lähtien säätiön omaisuutta on hoidettu yhdessä sijoitussalkussa. Salkun realisoituneista tuotoista maksettiin korkoa Puhdas Meri -rahaston pääomalle 91 553 euroa (51 594 euroa vuonna 2018).

Vuokraustoiminta

John Nurmisen Säätiö omistaa noin 11 % Huolintatalosta Länsi-Pasilassa (noin 892 m²). Huolintatalossa sijaitsevat myös säätiön toimitilat ja kokoelmat. Ne tilat, jotka eivät ole säätiön käytössä, ovat vuokrattuna. Säätiön Huolintatalossa sijaitsevasta kaksikerroksesta toimipisteestä yläkerta (120 m²) on Juha Nurmisen omistama, kun taas alakerran toimitilat (112,4 m²) omistaa säätiö. Säätiön kaikki tilat olivat vuokrattuna vuonna 2019. Vuokratuotot olivat 159 525 euroa (160 649 euroa vuonna 2018) ja säätiön vuokraustoiminnan tulos vuonna 2019 oli 68 510 euroa (66 253 uroa vuonna 2018).

John Nurmisen Säätiön yhteiskulut

Säätiön yhteiskulut olivat yhteensä 163 717 euroa (142 708 euroa vuonna 2018), jotka koostuivat henkilöstökuluista 113 084 euroa (89 596 euroa vuonna 2018), sekä muista kuluista 50 633 euroa (53 112 euroa vuonna 2018). Säätiön yhteiskuluissa esitetään mm. hallituksen ja johdon palkkiot ja kulut, sekä osa viestinnän kuluista.

Lähipiiri

Säätiö ei ole antanut lähipiiriin kuuluville rahalainoja eikä avustuksia. Kaikki liiketoimet lähipiirin välillä tapahtuvat markkinaehtoisesti käyvin arvoin ja säätiön etua ajatellen. Lähipiiritoiminta on dokumentoitu sopimuksin. Lähipiiritapahtumat löytyvät tilinpäätöksestä vuosikertomuksen sivulta 68.

Säätiön toimitilat ovat Länsi-Pasilan Huolintatalossa sijaitsevassa kaksikerroksisessa tilassa, jonka yläkerta on vuokrattu Juha Nurmiselta. Säätiö toimii vuokranantajana John Nurminen Oy:lle, jolla on vuokralla yksi huone Huolintatalon ensimmäisestä kerroksesta. Säätiö maksoi Juha Nurmiselle toimitilavuokrina 27 237 euroa (26 949 euroa vuonna 2018). Yhtiövastikkeina ja varastovuokrina säätiö maksoi 150 221 euroa (122 950 vuonna 2018) lähipiirin kanssa yhteisesti omistetulle kiinteistöosakeyhtiölle, jonka yhteisissä tiloissa on näytteillä merkittävin osa säätiön kokoelmista. Osa säätiön omistamista tiloista on säätiön omassa käytössä ja suurin osa vuokrattuna. Säätiön postitus- ja kuljetuspalvelut, 7 131 euroa vuonna 2019 (6 829 euroa vuonna 2018), ovat osin ulkoistettu JN Uljas Oy:lle. Lisäksi Uljaalle on maksettu 6 355 euroa vuokraa autopaikoista sekä Huolintatalon ensimmäisen kerroksen toimistohuoneesta.

Johdon ja hallituksen palkkiot

Vuonna 2019 säätiön asiamiehelle ja hallituksen jäsenille maksettiin palkkaa ja palkkioita yhteensä 155 021 euroa (151 385 euroa vuonna 2018). Kaikki hallituksen jäsenet eivät ottaneet vastaan palkkiota hallitustyöskentelystä. Säätiön hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat tehneet vertailun säätiöiden, yhdistysten ja yritysten hallitus- ja kokouspalkkioiden suuruudesta ja tämän perusteella hallituksen näemyksen mukaan hallituspalkkiot ovat tavanomaisia.

Toiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Säätiön toiminnan rahoitus on pitkällä aikavälillä riippuvaista hyvästä sijoitustoiminnan tuloksesta. Pääomaa ei haluta syödä perustoiminnan rahoittamiseksi. Vaikka säätiö onnistui varainhankinnassaan vuonna 2019 ja nykyisten yrityskumppanuuksien valossa säätiön toiminnan rahoitus seuraavaksi kahdeksi vuo-

deksi on riittävä, on säätiön tärkeää tähdätä riittävän laajaan ja kestäväan lahjoittajapohjaan myös pitkällä tähtäimellä.

Säätiö keskittyy vaikuttaviin ja mitattaviin hankkeisiin ja sen toiminnan tavoitteellisuus ja tuloksellisuus auttavat sitä erottumaan muista toimijoista. Säätiöllä on hyvä maine ja julkisuuskuva, mutta sen tunnettuus suuren yleisön joukossa on heikohko, mikä on haastavaa erityisesti yksityisvarainhankinnassa. Tunnettuuden lisäämiseksi säätiö panostaa jatkossakin mahdollisimman tehokkaaseen toimintaan, ja kertoo toiminnastaan näkyvästi. Säätiö kertoo lahjoitusvarojen käytöstä avoimesti ja läpinäkyvästi omissa ja yhteistyökumppaniensa kanavissa sekä mediassa. Säätiön toiminnallista luonnetta pyritään jatkossakin korostamaan, erotukseksi säätiöistä, jotka toimivat joko viestinnällisin keinoin tai apurahoja jakamalla.

Säätiön julkaisuissa vaalitaan merellistä kulttuuriperintöä, joten se eroaa muusta kaupallisesta kirjatarjonnasta. Kirja-alan myynnilliset haasteet ovat tästä syystä osuneet säätiön julkaisuohjelmaan viiveellä. Kohdeyleisön ikääntyminen sekä sisältöjen siirtyminen digitaalisiksi ja verkkoon näkyvät myös merellisen kulttuurin kuluttajakunnassa. Tästä syystä säätiö on laajentanut käsittelemiensä aiheiden ja ilmiöiden esittelytapaa kirjojen ohella erilaisiin ja uusiin sisälönjakotapoihin. Kulttuuritoiminnan pitkäjänteisen rahoituksen takaamiseksi sijoitustoiminnalta odotetaan tasaista vuosittaista tuottoa sekä uusia lahjoittajia.

John Nurmisen Säätiö ja Museoliitto sijoittivat kumpikin tammikuussa 2020 perustettuun Yhteinen perintö Oy:hyn 50 000 euroa. Vuoden 2020 haasteena on saada tämän alkupääoman turvin yrityksen liike-toiminta kestäväälle pohjalle.

ILKKA VUORINEN

Hallitus vuonna 2020 (vasemmalta):

OTK, VTM, eMBA Marja-Leena Rinkineva,
OTK, ekonomi Hannu Syrjänen (vpj.),
OTK Kaisa Olkkonen,
kommodori, ST Jukka Anteroineen,
KTM, merenkulkuneuvos Juha Nurminen (pj.),
OTK, LL.M (Columbia University) Tommi Juusela,
KTT Eeva Ahdekivi,
professori Markku Ollikainen ja
KTM Juho Lipsanen.

Säätiön hallinto ja organisaatio

Säätiön operatiivista toimintaa johtaa toimitusjohtaja ja sen toiminnasta vastaa hallitus. Hallitus hyväksyy hankkeiden tavoitteet ja budjetit. Lisäksi hallitus valvoo säännöllisesti hankkeiden ja projektien etenemistä sekä säätiön taloudellista tilaa.

Säätiön hallitukseen nimitettiin kaksi uutta jäsentä vuonna 2019: **Jukka Anteroineen** aloitti uutena jäsenenä vuoden alussa ja **Tommi Juusela** nimitettiin hallitukseen uutena jäsenenä marraskuussa 2019. **Per-Edvin Persson** jätti paikkansa hallituksessa vuoden 2019 lopussa. Hallitus kokoontui vuoden 2019 aikana kuusi kertaa.

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN ORGANISAATIO 2020

HALLITUS

Eeva Ahdekivi, Jukka Anteroineen, Tommi Juusela, Juho Lipsanen,
Juha Nurminen (pj.), Kaisa Olkkonen, Markku Ollikainen,
Marja-Leena Rinkineva, Hannu Syrjänen (vpj.)

JOHTO

Annamari Arrakoski-Engardt,
toimitusjohtaja

VIESTINTÄ

Tuula Putkinen,
viestintäjohtaja
Jenni Blomqvist,
viestintäkoordinaattori
Kirsi Kurki-Miettinen,
tiedottaja
Oona Piironen,
tiedottaja

VARAINHANKINTA

Erkki Salo,
varainhankintajohtaja
Ari Rytönen,
yritysvarainhankkija
Mert Sola,
varainhankintakoordinaattori

HALLINTO

Annamari Arrakoski-Engardt,
johtaja (oto)
Anni Kujala,
koordinaattori,
hallinto ja palvelukehitys

MERIKULTTUURI

Annamari Arrakoski-Engardt,
johtaja (oto)
Maria Erkheikki,
julkaisu- ja kokoelmavastaava
Anne Mäkijärvi,
myynti- ja markkinointipäällikkö

PUHDAS ITÄMERI -HANKKEET

Marjukka Porvari, johtaja
Peteris Gailitis, projektipäällikkö,
BEST-hanke (Puola ja Latvia)
Elena Kaskelainen, projektipäällikkö
Miina Mäki, projektipäällikkö
Mikko Peltonen, projektipäällikkö
Eeva Puustjärvi, projektipäällikkö
Anna Saarentaus, projektipäällikkö
Maija Salmiovirta, projektipäällikkö

Yhteistyön edistämiseksi ja tiedon jakamiseksi ympäristönsuojeluun, ilmastonmuutokseen ja Itämeren suojeluun liittyviä keskusteluja käydään säätiön **Puhdas Itämeri -neuvonantajryhmässä**. Jäsenet vuonna 2020: **Johanna Buchert** (LUKE), **Ilkka Herlin** (BSAG), **Lea Kauppi** (SYKE), **Esa Nikunen** (Helsingin kaupunki/ympäristöpalvelut), **Anja Nysten** (NEFCO), **Liisa Pietola** (MTK), **Helena Tuuri** (UM) ja **Liisa Rohweder** (WWF) ja **Rüdiger Stempel** (HELCOM). Neuvonantajryhmän puheenjohtajana toimii John Nurminen Säätiön hallituksen jäsen **Kaisa Olkkonen**. Muut säätiön edustajat ovat toimitusjohtaja **Annamari Arrakoski-Engardt** ja hallituksen puheenjohtaja **Juha Nurminen**.

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖN TILINPÄÄTÖS 2019

John Nurmisen Säätiö Y-tunnus 0895353-5 Helsinki

TULOSLASKELMA

Varsinainen toiminta 2019 2018

MERIKULTTUURI

Tuotot

Kirjamyynti	113 728,23	118 100,39
Merikulttuuriin kohdennetut lahjoitukset	175 000,00	170 000,00
Saadut avustukset	0,00	55 000,00
Kokoelmien tuotot	1 550,29	7 696,06
Muut tuotot	3 651,76	8 386,73
Tuotot yhteensä	293 930,28	359 183,18

Kulut

Henkilöstökulut	-141 349,62	-183 719,25
Poistot	-1 642,08	-5 755,42
Muut kulut	-257 677,58	-192 223,35
Varaston muutos	5 337,36	-22 959,35
Kulut yhteensä	-395 331,92	-404 657,37

Merikulttuuri yhteensä -101 401,64 -45 474,19

PUHDAS ITÄMERI -HANKKEET

Tuotot

Hankkeisiin kohdennetut lahjoitukset	1 743 142,33	1 964 587,64
Saadut avustukset	653 242,93	504 565,98
Sijoitustoiminta	0,00	0,00
Tuotot yhteensä	2 396 385,26	2 469 153,62

Kulut

Henkilöstökulut	-638 430,21	-465 966,53
Poistot	-233,88	-1 417,25
Sijoitustoiminta	0,00	0,00
Muut kulut	-1 271 836,01	-835 577,99
Kulut yhteensä	-1 910 500,10	-1 302 961,77

Puhdas Itämeri -hankkeet yhteensä 485 885,16 1 166 191,85

2019 2018

YHTEISKULUT

Kulut

Henkilöstökulut	-113 084,12	-89 595,68
Muut kulut	-50 633,13	-53 112,13
	-163 717,25	-142 707,81

Yhteiskulut yhteensä -163 717,25 -142 707,81

Varsinaisen toiminnan tuotto/kulujäämä 220 766,27 978 009,85

VARAINHANKINTA

Tuotot

Saadut lahjoitukset	2 520 553,04	2 269 593,13
Kohdennetut lahjoitukset	-1 918 142,33	-2 134 587,64
Tuotot yhteensä	602 410,71	135 005,49

Kulut

Henkilöstökulut	-202 040,40	-172 134,85
Muut kulut	-337 888,90	-259 856,89
Kulut yhteensä	-539 929,30	-431 991,74

Varainhankinta yhteensä 62 481,41 -296 986,25

	2019	2018
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Sijoitustoiminta		
<i>Tuotot</i>		
Osinkotuotot	114 074,12	113 687,35
Tuotot rahasto-osuuksista	9 903,66	0,00
Myyntivoitot	112 996,48	38 602,71
Tuotot yhteensä	236 974,26	152 290,06
<i>Kulut</i>		
Muut kulut	-16 931,86	-9 264,32
Kulut yhteensä	-16 931,86	-9 264,32
Sijoitustoiminta yhteensä	220 042,40	143 025,74
Vuokraustoiminta		
Vuokratuotot	159 525,35	160 648,77
Vastikkeet	-91 015,40	-89 762,92
Muut vuokraustoiminnan kulut	0,00	-4 633,33
	68 509,95	66 252,52
Vuokraustoiminta yhteensä	68 509,95	66 252,52
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	288 552,35	209 278,26
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	571 800,03	890 301,86
Rahastosiirrot	-37 508,96	-785 794,53
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	534 291,07	104 507,33

TASE

Vastaavaa	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	5 628,04	7 504,00
Muut aineelliset hyödykkeet		
Taideteokset	218 893,91	218 893,91
Kartat, kirjat ja esineet	506 112,69	506 112,69
Muut aineelliset hyödykkeet yhteensä	725 006,60	725 006,60
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	730 634,64	732 510,60
Sijoitukset	10 064 142,43	7 920 858,37
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	10 794 777,07	8 653 368,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Keskeneräiset kirjat	15 440,12	17 005,00
Kirjat	132 599,21	125 696,97
	148 039,33	142 701,97
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	131 202,88	132 738,92
Muut saamiset	707 935,19	265 521,33
Siirtosaamiset	411 398,83	471 220,38
	1 250 536,90	869 480,63
Rahat ja pankkisaamiset	275 090,68	806 064,18
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 673 666,91	1 818 246,78
Vastaavaa yhteensä	12 468 443,98	10 471 615,75

TASE

Vastattavaa	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	142 168,69	142 168,69
Käyvän arvon rahasto	1 102 387,06	-320 857,22
Puhdas Meri II-rahasto	3 559 081,55	3 521 572,59
	4 803 637,30	3 342 884,06
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 837 318,11	6 732 810,78
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	534 291,07	104 507,33
	7 371 609,18	6 837 318,11
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	12 175 246,48	10 180 202,17
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	65 490,16	42 750,00
Ostovelat	31 869,46	101 536,00
Muut velat	27 303,26	34 288,17
Siirtovelat	168 534,62	112 839,41
Lyhytaikainen yhteensä	293 197,50	291 413,58
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	293 197,50	291 413,58
Vastattavaa yhteensä	12 468 443,98	10 471 615,75

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Tilinpäätös on laadittu valtioneuvoston asetuksen pienyrittysäännösten mukaiseksi.

ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET

Aineellisten hyödykkeiden arvostaminen

Säätiön varsinaisen toiminnan muista aineellisista hyödykkeistä ei ole tehty poistoja. Muut aineelliset hyödykkeet -erä sisältää taideteoksia, karttoja, kirjoja ja esineitä.

Konttorikoneet ja kalusto on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaisina poistoina on käytetty menojäännöspoistoa 25 %.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen myyntihintaan.

Sijoitusomaisuuden arvostaminen

Sijoitusomaisuus on arvostettu KPL 5:2a:n mukaan käypään arvoon. Säätiö ei käy aktiivisesti kauppaa rahoitusmarkkinoilla lyhyen aikavälin voiton tavoittelemiseksi. Tämän vuoksi käyvän arvon muutos on kirjattu omaan pääomaan sisältyvään käyvän arvon rahastoon.

Käypään arvoon arvostettu omaisuus sisältää säätiön omistamat rahastosijoitukset ja osakkeet huoneisto-osakkeita lukuunottamatta.

Kulujen kohdistusperiaatteet

Toiminnoille on kohdistettu niiden erilliskulut sekä lisäksi osuus yhteiskuluista. Yhteiskuluosuutta laskettaessa on noudatettu mahdollisimman tarkkaa aiheuttamisperiaatetta.

Lahjoitukset ja keräykset

Saadut lahjoitukset ja testamentit sekä keräystoiminnan tuotot tuloutetaan pääsääntöisesti suoriteperusteen mukaan kun saaminen on säätiön kannalta lopullinen. Tuloutuksessa noudatetaan varovaisuuden periaatetta.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Henkilöstöä koskevat liitetiedot	2019	2018
Henkilökunnan lukumäärä keskimäärin (ei sisällä palkkionsaajia)	17	13
Palkat	881 112,21	707 045,28
Palkkiot	46 622,58	63 231,39
Eläkekulut	152 588,95	127 767,79
Muut henkilösivukulut	14 580,61	13 371,85
	1 094 904,35	911 416,31

Säätiön harjoittama elinkeinotoiminta

Säätiön kirjamyynä on veronalaista elinkeinotoimintaa.

<i>Tuotot</i>		
Kirjamyynä	113 728,23	118 100,39
Saadut lahjoitukset	50 000,00	0,00
Tekijänoikeuskorvaukset	1 512,24	3 130,59
Tuotot yhteensä	165 240,47	121 230,98

<i>Kulut</i>		
Henkilöstökulut	-42 159,07	-68 173,99
Kirjojen tuotantokustannukset	-90 802,50	-52 139,23
Markkinointi- ja jakelukulut	-49 732,57	-35 121,54
Varaston muutos	5 313,95	-23 334,23
Kulut yhteensä	-177 380,19	-178 768,99

Elinkeinotoiminnan tulos	-12 139,72	-57 538,01
--------------------------	-------------------	-------------------

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitustoiminta	2019	2018
<i>Tuotot</i>		
Osinkotuotot	114 074,12	113 687,35
Tuotot rahasto-osuuksista	9 903,66	0,00
Myyntivoitot	112 996,48	38 602,71
Tuotot yhteensä	236 974,26	152 290,06

<i>Kulut</i>		
Myyntitappiot	-16 931,86	-9 264,32
Kulut yhteensä	-16 931,86	-9 264,32

Vuokraustoiminta	2019	2018
Vuokratuotot	159 525,35	160 648,77
Vastikkeet	-91 015,40	89 762,92
Muut vuokraustoiminnan kulut	0,00	-4 633,33
Vuokraustoiminta yhteensä	68 509,95	66 252,52
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	288 552,35	209 278,26

Puhdas Itämeri -hankkeet

<i>Tuotot</i>		
Saadut lahjoitukset	1 743 142,33	1 964 587,64
Saadut avustukset	653 242,93	504 565,98
Yhteensä	2 396 385,26	2 469 153,62

Sijoitussalkun korko rahastolle	91 553,10	51 594,42
---------------------------------	-----------	-----------

<i>Kulut</i>		
Henkilöstökulut	-840 470,61	-638 101,38
Poistot	-233,88	-1 417,25
Laitehankinnat	-100 000,00	-329 607,79
Konsulttipalvelut	-70 138,90	-69 866,66
Markkinointikulut	-259 217,71	-218 141,08
Matka- ja kokouskulut	-72 023,10	-54 598,97
Muut kulut	-1 108 345,20	-423 220,38
Kulut yhteensä	-2 450 429,40	-1 734 953,51

Puhdas Itämeri yhteensä	37 508,96	785 794,53
--------------------------------	------------------	-------------------

Rahastosiirto	-37 508,96	-785 794,53
---------------	------------	-------------

Puhdas Itämeri yhteensä	0,00	0,00
--------------------------------	-------------	-------------

Vuoden 2018 rahastosiirto sisältää 513 255,74 euroa Vantaanjoen kipsihankkeeseen saatuja lahjoitusvaroja.

Tilikaudella 2019 näistä on käytetty 311 228,22 euroa. Loput kipsikäsittelyyn kohdistuvat lahjoitusvarat 202 027,52 euroa on tarkoitus käyttää vuoden 2020 aikana.

TASEEN LIITETIEDOT

Aineelliset hyödykkeet	2019	2018
Koneet ja kalusto		
Konttorikoneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	7 504,00	10 005,33
Tilikauden poisto	-1 875,96	-2 501,33
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 628,04	7 504,00
Koneet ja kalusto yhteensä	5 628,04	7 504,00
Muut aineelliset hyödykkeet	2019	2018
Taideteokset		
Hankintameno 1.1.	218 893,91	192 043,91
Lisäykset	0,00	26 850,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	218 893,91	218 893,91
Kartat		
Hankintameno 1.1.	287 210,07	247 210,07
Lisäykset	0,00	40 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	287 210,07	287 210,07
Kirjat		
Hankintameno 1.1.	52 768,34	52 768,34
Kirjanpitoarvo 31.12.	52 768,34	52 768,34
Esineet		
Hankintameno 1.1.	166 134,28	166 134,28
Kirjanpitoarvo 31.12.	166 134,28	166 134,28
Muut aineelliset hyödykkeet yhteensä	725 006,60	725 006,60
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	730 634,64	732 510,60

Sijoitukset	2019	2018
Pörssiosakkeet ja muut rahoitusinstrumentit		
Hankintameno 31.12.	8 029 277,52	7 309 237,74
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 131 664,58	6 988 380,52
Markkina-arvo 31.12.	9 131 664,58	6 988 380,52
Erotus	1 102 387,06	-320 857,22
Muut osakkeet ja osuuudet		
Kiinteistö Oy Pasilankatu 2, osakekannasta 11,67 %		
Kirjanpitoarvo 1.1.	932 477,85	932 477,85
Kirjanpitoarvo 31.12.	932 477,85	932 477,85
Oma pääoma	2019	2018
Peruspääoma	142 168,69	142 168,69
Käyvän arvon rahasto 1.1.	-320 857,22	-7 654,26
Käyvän arvon rahaston muutos	1 423 244,28	-313 202,96
Käyvän arvon rahasto 31.12.	1 102 387,06	-320 857,22
Muut sidotut rahastot		
Puhdas meri II-rahasto		
pääoma 1.1.	3 521 572,59	2 735 778,06
saadut lahjoitukset	1 743 142,33	1 964 587,64
saadut avustukset	653 242,93	504 565,98
Sijoitussalkun korko rahastolle	91 553,10	51 594,42
käytetty puhtaan meren hyväksi sääntöjen mukaisesti	-2 450 429,40	-1 734 953,51
pääoma 31.12.	3 559 081,55	3 521 572,59
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)		
Ed. tilikausien voittovarot 1.1.	6 837 318,11	6 732 810,78
Ed. tilikausien voittovarot 31.12.	6 837 318,11	6 732 810,78
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	534 291,07	104 507,33
Oma pääoma yhteensä	12 175 246,48	10 180 202,17

Säätiöllä on yksi määrätarkoitukseen sidottu rahasto, Puhdas meri II-rahasto.

Rahaston tarkoitus on toimia puhtaan Itämeren puolesta siten, että Itämeren luonto- ja käyttöarvo paranevat.

LÄHIPIIRI

Säätiön lähipiiriin kuuluvat asiamies, hallituksen jäsenet, heidän puolisonsa, lapset ja vanhemmat sekä sisarukset ja myös yhteisöt, joissa edellä mainituilla on määräysvalta. Myös säätiön tilintarkastajat kuuluvat lähipiiriin.

Lähipiiritapahtumissa on ilmoitettu olennaiset ja poikkeukselliset lähipiiritoimet. Esimerkiksi säätiön myymien tuotteiden (esim. kirjat) ostoa lähipiirin tavanomaiseen yksityiskäyttöön ei ole sisällytetty lähipiiritapahtumiin.

Säätiö ei ole antanut lähipiiriin kuuluville rahalainoja eikä avustuksia. Lähipiiriin kuuluvien puolesta ei ole annettu takauksia tai vakuuksia.

Kaikki liiketoimet lähipiirin välillä tapahtuvat markkinaehtoisesti käyvin arvoin ja säätiön etua ajatellen.

Tilikaudella 2019	Palkat ja palkkiot	Ostetut tavarat ja palvelut	Myytyt tavarat ja palvelut
Hallituksen jäsenet ja säätiön johto	155 020,67	190 944,41	10 544,35
Tilintarkastaja	0,00	24 614,00	0,00
Tilikaudella 2018	Palkat ja palkkiot	Ostetut tavarat ja palvelut	Myytyt tavarat ja palvelut
Hallituksen jäsenet ja säätiön johto	151 384,52	224 474,85	29 977,68
Tilintarkastaja	0,00	11 389,40	0,00

Sopimuksiin perustuvat lähipiiritapahtumat lajeittain eriteltynä20192018

Ostetut tavarat ja palvelut		
Toimitilavuokrat	33 592,45	29 695,82
Yhtiövastikkeet toimitiloista	150 220,80	122 950,13
Ostetut palvelut	7 131,16	71 828,90
Yhteensä	190 944,41	224 474,85

Liiketapahtumat myynnistä lähipiirille		
Toimitilavuokrat	9 750,08	9 643,68
Kokoelmakaupat	0,00	4 800,00
Kirjamyynti lähipiiriin kuuluville yrityksille	794,27	534,00
Rahalahjoitukset lähipiiriltä	0,00	15 000,00
Yhteensä	10 544,35	29 977,68

Vastuusitoumukset20192018

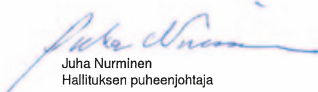
Taseeseen sisältymättömät leasing- ja vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	22 550,22	21 283,59
Myöhemmin maksettavat	20 265,22	38 298,44
Yhteensä	42 815,44	59 582,03

John Nurmisen säätiö sr, 0895353-5
Tilikausi 1.1.-31.12.2019

20

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

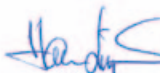
Helsingissä 3. maaliskuuta 2020

Juha Nurminen
Hallituksen puheenjohtaja

Juho Lipsanen

Jukka Antero

Kaisa Olkkonen

Hannu Syrjänen

Markku Ollikainen

Marja-Leena Rinkineva

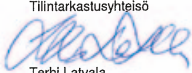

Eeva Ahdekivi

Tommi Juusela

Annamari Arrakoski-Engardt
Säätiön asiamies

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 3.3.2020

Oy Tuokko Ltd
Tilintarkastusyhteisö
Terhi Latvala
KHT

1(2)

TILINTARKASTUSKERTOMUS

John Nurmisen Säätiö sr:n hallitukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus**Lausunto**

Olemme tilintarkastaneet John Nurmisen Säätiö sr:n (y-tunnus 0895353-5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa ylijäämää 534.291,07 euroa, antaa oikean ja riittävän kuvan säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olemme riippumattomia säätiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatissaan velvollinen arvioimaan säätiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos säätiö aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, ettei tilinpäätöksessä ole kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

Oy Tuokko Ltd
Paciuksenkatu 25, FI-00270 Helsinki
Y1731049-4 kotipaikka Helsinki
www.tuokko.fi

2(2)

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon säätiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä säätiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksemme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei säätiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet**Muu informaatio**

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lakin perustuvat lausunnot

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto säätiölain 4:2.2 §:n edellyttämistä seikoista.

Hallitus vastaa tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa annetuista tiedoista sekä siitä, että säätiön toimielinten jäsenille suoritettut palkkiot ja korvaukset ovat tavanomaisia.

Lausuntonamme esitämme, että säätiön tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on annettu säätiön toiminnasta tilikaudella tiedot, jotka ovat olennaisia säätiön tarkoitusta ja toimintamuotoja koskevien sääntömääräysten noudattamisen arvioimiseksi. Palkkioita ja korvauksia, jotka säätiö on suorittanut sen toimielinten jäsenille, on pidettävä tavanomaisina.

Helsingissä, 3. päivänä maaliskuuta 2020

Oy Tuokko Ltd
Tilintarkastusyhteisö

Terhi Latvala
KHT

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ

Postiosoite:
John Nurmisen Säätiö
Pasilankatu 2
00240 Helsinki

Sähköposti:
info@jnfoundation.fi
etunimi.sukunimi(at)jnfoundation.fi

Facebook: @johnnurmisenfaatia
Instagram: @johnnurmisenfaatia
Twitter: @jnmurmisfaatia
Youtube: John Nurmisen Säätiö

www.johnnurmisenfaatia.fi

LIUKA VUORINEN

Annamari Arrakoski-Engardt
Toimitusjohtaja
+358 (0)400 477 878

Tuula Putkinen
Viestintäjohtaja
+358 (0)400 907 809

Jenni Blomqvist
Viestintäkoordinaattori
+358 (0)40 654 0609

Kirsi Kurki-Miettinen
Tiedottaja
+358 (0)50 463 9305

Oona Piironen
Tiedottaja
+358 (0)50 434 4879

Erkki Salo
Varainhankintajohtaja
+358 (0)40 728 1859

Ari Rytönen
Yritysvainhankkija
+358 (0)50 476 8321

Mert Sola
Varainhankintakoordinaattori
(lahjoitukset)
+358 (0)50 471 1078

Anni Kujala
Koordinaattori, hallinto ja
palvelukehitys
+358 (0)50 467 6740

MERIKULTTUURI

Maria Erkheikki
Julkaisu- ja kokoelmavastaava
+358 (0)50 545 0481

Anne Mäkijärvi
Myynti- ja markkinointipäällikkö
(kirjamyyni ja -tilausasiat)
+358 (0)40 553 5835

PUHDAS ITÄMERI -HANKKEET

Marjukka Porvari
Johtaja, Puhdas Itämeri -hankkeet
+358 (0)41 549 1535

Elena Kaskelainen
Projektipäällikkö,
Puhdas Itämeri -hankkeet
+358 (0)40 801 7057

Miina Mäki
Projektipäällikkö,
SEABASED-hanke
+358 (0)50 576 3298

Kuvassa yläriivi vasemmalta:
Erkki Salo, Anna Saarentaus, Mert Sola,
Anni Kujala, Maria Erkheikki, Miina Mäki,
Jenni Blomqvist, Maija Salmiovirta,
Elena Kaskelainen, Mikko Peltonen,
Tuula Putkinen, Ari Rytönen,
Anne Mäkijärvi, Oona Piironen.
Alarivillä:
Toimitusjohtaja Annamari Arrakoski-Engardt,
Eeva Puustjärvi, Marjukka Porvari,
Kirsi Kurki-Miettinen

Mikko Peltonen
Projektipäällikkö,
Puhdas Itämeri -hankkeet
+358 (0)50 379 2103

Eeva Puustjärvi
Projektipäällikkö,
Puhdas Itämeri -hankkeet
+358 (0)50 314 2102

Anna Saarentaus
Projektipäällikkö, BEST-hanke &
Gypsum Initiative -hanke
+358 (0)40 719 0208

Maija Salmiovirta
Projektipäällikkö, Vantaanjoen
kipsihanke & Baltic Fish -hanke
+358 (0)44 203 2213

MEILLÄ ON VAIN YKSI MERI – #MEIDÄNMERI

Vuonna 2020 tulee kuluneeksi 75 vuotta ensimmäisen Muumi-tarinan julkaisusta. Juhlavuoden kunniaksi Moomin Characters käynnisti #MEIDÄNMERI-kampanjan yhdessä John Nurmisen Säätiön kanssa maailman saastuneimpiin meriin lukeutuvan Itämeren suojelemiseksi.

Kampanjan tarkoituksena on lisätä tietoutta Itämeren tilasta ja kerätä miljoona euroa John Nurmisen Säätiön työhön meren ja sen kulttuuriperinnön pelastamiseksi.

Voit osallistua kampanjaan innostamalla muita mukaan talkoisiin, tekemällä lahjoituksen John Nurmisen Säätiön Itämeri-työhön osoitteessa www.meidanmeri.fi tai ostamalla #MEIDÄNMERI-merkillä varustettuja Muumi-tuotteita. Jo 10 euron lahjoituksella autat parantamaan meren tilaa ja poistamaan noin 40 kg sinilevää.

© Moomin Characters™

**Lahjoita: Mobile Pay 93691
tai www.meidanmeri.fi**

Rahankeräyslupa: RA/2018/062 / 1.1.2017-31.12.2021, koko Suomen alueella pois luvasta Ahvenanmaa. Lahjoitetut varat käytetään John Nurmisen Säätiön työhön puhtaan Itämeren ja elävän merikulttuurin hyväksi.

® & © Rights & Brands

MOOMIN

JOHN NURMISEN SÄÄTIÖ

Pelastamme Itämeren ja sen perinnön tuleville sukupolville.

www.johnnurmisenlaatio.fi